

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja časopisno-izdatniško podjetje "ZDL" nas tisk... Direktor: Rudi Janhuga... Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica 5...

Proti uničevanju gozdnega bogastva - za ohranitev naših gozdov

PETO REDNO ZASEDANJE LJUDSKE SKUPŠČINE LRS KONČANO

Svečanost v beograjski šoli pehotnih oficirjev

Ob zaključku VI. letnika šole - Govor general-podpolkovnika Otmarja Kreačiča

PO TEMELJITI RAZPRAVI JE LJUDSKA SKUPŠČINA SPREJELA ZAKON O ODPRAVI VINIČARSKIH IN PODOBNIH ODNOSOV IN ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOZDOVIH TER MENOVALA TOV. FRANCA KIMOVCA - ŽIGO, JANEŽA VIPOTNIKA IN BORISA KOČIJANČIČA ZA NOVE ČLANE IZVRŠNEGA SVETA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Ljubljana, 30. junija. Drevi je ljudska skupščina nadaljevala z rednim delom. O predlogu zakona o viničarskih in podobnih odnosih je naprej razpravljala ljudski poslanec Stefan Jaha, ki je dejal, da ima kmetijski deavec v državnem sektorju 6500, v zadrudnem 350 in v privatnem sektorju 90 din mesečnih dohodkov. Iz tega je razvidno, da večji del dobička, ki ga ustvarjajo viničarji, spravijo v svoj žep gospodarji. Ljudski poslanec je razen tega poudaril, da živi v ljubljanskem okraju 682 viničarskih družin, ki obdelujejo 492 ha vinogradov. Zaradi majhnih površin morajo viničarske družine delati tudi pri drugih gospodarjih, da dobe nekoliko več dohodkov. Poudaril je, da bo morala ljudska oblast v bodoče novo nastalim kmetijskim gospodarstvom večje investicije za obnovo vinogradov, saj so ponekod le-ti močno izrpani.

mladost skupaj s starši, ki so od rojstva viničarji pri poljanjskem kmetu - na Dravskem polju - Lahu. Skupno s starši je v mladosti obdelovala skraj hektar vinograda. Za opravljeno delo je družina prejela samo deputatno zemljo in stanovanje. Po vsakem opravljenem delu bi morala prejeti pr. gospodarja pol hleba kruha. Seveda bi morala iti sama ponj približno 4 ure daleč. Tega izkoriščanja se je rešila tako, da je šla v tovarno, medtem ko so ostali starši še na preji pri tistem kmetu kot viničarji. Gospodar zahteva seveda sedaj od njih prav toliko naporov kot pred leti, ko so bili njeni starši še mladi. Če bo ljudska skupščina sprejela zakonski osnutek, se bo v njenem, t. j. ptujskem okraju rešilo gospodarskega izkoriščanja nad 700 viničarskih družin iz Haloz in Slovenskih goric. Izjavila je, da je ljudski poslanec tov. Janez Hribar pravilno prikazal položaj viničarjev v Halozah. Zato omenjeni zakonski osnutek lahko

stev. Vsem so morali dati da. lani v naturi in v denarju. Kolonji so bili vrh tega zatirani tudi duševno in politično, saj so bili popolnoma pod vplivom duhovščine, ki je bila tesno povezana z gospodarji. Ljudski poslanec Edo Zorko je dejal, da je v mariborsko-okoliškem okraju 645 viničarskih družin. Večji kmetje so še pred nedavnim viničarjem govorili, da zakon, ki naj bi uredil viničarske odnose, ne bo izdan, če pa bo, bodo viničarji še slabše živeli kakor doslej. Obenem so izjavljali, naj kupijo viničarji zemljo sami, čeprav so vedeli, da le-ti denarja nimajo. Po govoru poslanca iz mariborsko-okoliškega okraja je skupščina pričela z glasovanjem. Ljudski poslanci so zakonski osnutek o viničarskih in podobnih odnosih soglasno sprejeli.

stev. Vsem so morali dati da. lani v naturi in v denarju. Kolonji so bili vrh tega zatirani tudi duševno in politično, saj so bili popolnoma pod vplivom duhovščine, ki je bila tesno povezana z gospodarji. Ljudski poslanec Edo Zorko je dejal, da je v mariborsko-okoliškem okraju 645 viničarskih družin. Večji kmetje so še pred nedavnim viničarjem govorili, da zakon, ki naj bi uredil viničarske odnose, ne bo izdan, če pa bo, bodo viničarji še slabše živeli kakor doslej. Obenem so izjavljali, naj kupijo viničarji zemljo sami, čeprav so vedeli, da le-ti denarja nimajo. Po govoru poslanca iz mariborsko-okoliškega okraja je skupščina pričela z glasovanjem. Ljudski poslanci so zakonski osnutek o viničarskih in podobnih odnosih soglasno sprejeli.

krat pokazala svoj pravi obraz, ko je poslala tanke proti delavcem, najbolje kažejo, kako usoden in pomemben je bil naš boj. Vse to potrjuje upravičenost boja naše Partije proti sovjetski agresivnosti in kaže neizogibno zmago socializma proti sovjetski hegemonistični politiki. Zatem je general Omar Kreačič omenil pomen odredbe o ukinitvi političnih komisarijev v naši armadi in uvedbo enotnega starešinstva. Poudaril je, da se je mogla ta odredba izdati, glede na stopnjo razvoja, ki jo je dosegla naša armada, glede na njeno moralno-politično enotnost in organizacijska čvrstost. Z ukinitvijo političnih komisarijev ni bilo niti najmanj zmanjšano delo o političnem in prosvetnem vzgajanju pripadnikov, naše armade ter se ne prestopano in sistematično nadaljuje. Na koncu svojega govora je general Kreačič obrazložil nalogo komunistov v armadi. V imenu Titovih gojencev in slušateljev šole se mu je zahvalil kapetan I. kl. Marko Trbovič. Na koncu so slušatelji poslali pozdravno brožavko vrhovnemu komandantu JLA maršalu Titu za zaobljubo, da bodo budno varovali svobodo in neodvisnost naše države in vztrajno delali za okrepitev in razvoj bojne pripravljenosti naše armade.

Beograd, 30. junija. Danes so na Banjici slovesno proslavili zaključitev šolanja slušateljev IV. in obnem poslednjega razreda šole pehotnih oficirjev v Beogradu, ki je bila ustanovljena pred štirimi leti kot vojaško-politična šola. Glede na razvoj in potrebe naše armade se je vojaško-politična šola v Beogradu postopno preobnavala v izključno vojaško šolo. Siusatelji te šole so bili deloma politični delavci Jugoslovanske ljudske armade, ki so se med šolanjem usposobili za razne vodilne vojaške dolžnosti v JLA. Uspeh IV. razreda te šole je bil zelo dober. Svečanost ob zaključitvi šolanja IV. razreda te šole se je začela ob 11. dopoldne z raportom komandanta šole polkovnika Spira Serzentića državnemu podtajniku za narodno obrambo general-podpolkovniku Otmarju Kreačiču. Po raportu je bila prečitana odredba načelnika generalnega štaba, ki izreka pohvalo najboljšima slušateljema majorju Vlakju Ilijinčiću in kapetanu I. kl. Marku Trboviču. Zatem je bila prebrana odredba komande pehotne oficirske šole, s katero se podeljujejo častne diplome Titovih gojencev podpolkovniku Stojanu Pudarju, majorju Vlakju Ilijinčiću, majorju Milanu Jovoviču, kapetanu I. kl. Trboviču, kapetanu I. kl. Marku Puriču in kapetanu Rudiju Ravbarju. Po izročitvi diplom je slušatelje šole pozdravil in jim čestital k uspehu komandant šole polkovnik Spiro Serzentić. Nato je spregovoril državni podsekretar za narodno obrambo general-podpolkovnik Omar Kreačič, ki se je v svojem govoru bavil o boju naše države proti kominformu in imperialistični politiki sovjetskega vodstva. Poudaril je, da se je jasno in nedvomno pokazalo, kako usoden in potrebno je bilo za zmago socializma pri nas in socialistične misli v svetu, da je naše ljudstvo enotno stopilo v boj, ki ga je začela l. 1948 naša Partija v obrambi svobode naše države in socializma. Najnovejši dogodki in Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaški, kjer je prišlo do spontanega odpora delavskega razreda proti sovjetskemu vodstvu in njegovim lutkam in kjer je Sovjetska zveza še en-

krat pokazala svoj pravi obraz, ko je poslala tanke proti delavcem, najbolje kažejo, kako usoden in pomemben je bil naš boj. Vse to potrjuje upravičenost boja naše Partije proti sovjetski agresivnosti in kaže neizogibno zmago socializma proti sovjetski hegemonistični politiki. Zatem je general Omar Kreačič omenil pomen odredbe o ukinitvi političnih komisarijev v naši armadi in uvedbo enotnega starešinstva. Poudaril je, da se je mogla ta odredba izdati, glede na stopnjo razvoja, ki jo je dosegla naša armada, glede na njeno moralno-politično enotnost in organizacijska čvrstost. Z ukinitvijo političnih komisarijev ni bilo niti najmanj zmanjšano delo o političnem in prosvetnem vzgajanju pripadnikov, naše armade ter se ne prestopano in sistematično nadaljuje. Na koncu svojega govora je general Kreačič obrazložil nalogo komunistov v armadi. V imenu Titovih gojencev in slušateljev šole se mu je zahvalil kapetan I. kl. Marko Trbovič. Na koncu so slušatelji poslali pozdravno brožavko vrhovnemu komandantu JLA maršalu Titu za zaobljubo, da bodo budno varovali svobodo in neodvisnost naše države in vztrajno delali za okrepitev in razvoj bojne pripravljenosti naše armade.

Prebivalci Sesljana maršalu Titu Trst, 30. junija (Tanjug). Člani Osvobodilne fronte Ses, jana, vasi na meji med STO in Italijo, kjer so s sredstvi italijanske vlade zgradili veliko naselje za italijanske begunce, so umeli množični sestanke, na katerem so poudarjali, da predstavljajo predlog maršala Tita za rešitev tržanskega vprašanja na osnovi kondominija edino možnost za zagotovitev demokratičnega razvoja STO. Kondominij predstavljata tudi pot k zblizanju med Jugoslavijo in Italijo. Predsedniku republike maršalu Titu so s tega sestanka poslali pismo, v katerem poudarjajo, da so prepričani, da ne bo nikoli privolil na rešitev tržanskega vprašanja, ki ne bi bila v skladu s demokratičnim razvojem tega ozemlja.

Koristi družbe in posameznikov utemeljujejo zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih

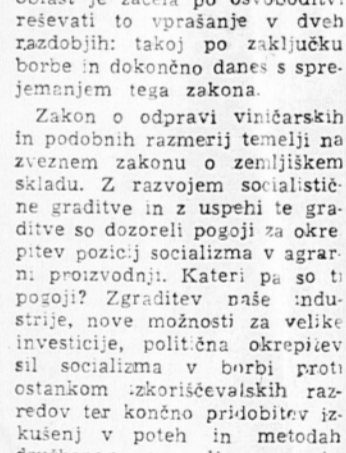
Nato je diskutiral ljudski poslanec Ivan Bratko, ki je dejal, da bo s sprejemom zakona o viničarskih in podobnih odnosih odstranjena stoletna gospodarska in socialna sramota, ki je preprečevala večji napredek kmetij na severu Slovenije. Slovenska buržoazija je v svoji propagandi proti tujim lastnikom vinogradov rada govorila o tem, da je treba to sramoto likvidirati, vendar je pozneje šla tudi sama po poti preizkušene in dobičkanosnega fevdalnega izkoriščanja. Po prvi svetovni vojni so se v teh krajih zlasti razbohotila posevstva slovenskih advokatov, trgovcev, industrijcev, denarnih zavodov in velikih kmetov. Šele ljudska oblast je začela po osvoboditvi reševati to vprašanje v dveh razdobjih: takoj po zaključku borbe in dokončno danes s sprejemanjem tega zakona.

Vesposlojni pomen gozdov za naše gospodarstvo, je dejal med drugim, in stanje v slovenskih gozdovih sta povod za predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih. Osnovni namen tega predloga je, preprečiti še nadaljnje uničevanje gozdnega bogastva ter odvrniti s tem težko popravljivo ali sploh nepopravljivo škodo. Stanje in razmere v gozdarstvu zahtevajo kar najodločnejše ukrepe za ocvanje gozdov in sredstva za njihovo nego ter vzgojo. Podatki in analize gospodarske ter statistične službe dajejo o slovenskem gozdnem gospodarstvu naslednjo sliko:

Gozdnih površin imamo v Sloveniji 875.571 ha ali 43% celokupne površine Slovenije. Od tega je 35% splošnega ljudskega premoženja in 65% privatnega gozda. Medtem ko je normalna zaloga lesa v gozdu na 1 ha 250 m³, je pri nas v privatnem gozdu povprečje samo okrog 86 m³ v državnem pa 135 m³. Zaradi takšne izrpanosti gozdov znaša letni prirastek na 1 ha le 2,20 m³, čeprav bi moral biti v normalnih pogojih vsaj 5 m³. Prirastek je torej za več kot polovico manjši. Takšna izkoriščenost gozda predstavlja skrajno dopustno mero, ki še omogoča, da se z intenzivnimi ukrepi stanje v gozdu obdrži in popravi. Samo izpad v prirastku pa že sedaj povzroča zmanjšanje dohodka za okrog 12 milijard na leto.

Skoraj polovica gozdov je pasivnih. Tov. Avbelj je dalje dejal, da je treba vedeti, da imamo pri nas okoli 31.000 ha goljav in okrog 189.000 ha grmišč, ki jih pravzaprav že ne moremo več imenovati gozd, 200 ha pa tvorijo tako imenovani stelniki gozdovi, ki imajo na 1 ha le še slabih 40% potrebne zaloge lesa. Tako tvori torej skoraj polovico vseh slovenskih gozdov tako imenovani pasivni gozdni fond. Tu in tam se slišijo trditve, da je do takega slabega stanja naših gozdov največ privedla prevelika sečnja v povojni dobi. Takšne trditve so neutemeljene in netočne. V resnici sega pretirano izkoriščanje gozdov daleč v preteklost. Ze leta 1919 je prav zaradi pretirane sečnje v preteklosti znašala zaloga lesa le 68% od normalne. Od leta 1919 pa do 1939. leta se je ta zaloga znižala že na 56%, v dobi okupacije pa na 52%. Pustošenje gozdov pri nas je torej proces, ki je bistveno načel naše gozdno gospodarstvo in smo tedaj že leta 1945 sprejeli zelo slabo dediščino. Ob stanju gozdov, kakršno je bilo po drugi svetovni vojni, ne bi mogli zadostiti niti potrebam kmetijskih gospodarstev, niti potrebam za kurjavo, ne da bi pri tem (Nadaljevanje na naslednji strani)

NOVI ČLANI IZVRŠNEGA SVETA LR SLOVENIJE



Franc Kimovec-Ziga

Boris Kočijančič

Janez Vipotnik

Seja izvršnega sveta ljudske skupščine LRS

Ljubljana, 30. junija 1953. Na današnji seji izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS so bili na osnovi odloka o začasni določitvi delovnega področja odborov in komisij ter o organizaciji administracije izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS ustanovljeni odbori in komisije, ki so sestavljeni takole: I. KOORDINACIJSKI ODBOR sestavljajo predsednik, podpredsednika, predsedniki odborov in sekretar. ODBOR ZA NOTRANJO POLITIKO: predsednik: Boris Kraigher, člani: Jože Borštnar, Albert Jakopič, Vlado Krivic, Janez Vipotnik. ODBOR ZA GOSPODARSTVO: predsednik: Ivan Maček, člani: Viktor Avbelj, Janez Hribar, Stane Kavčič, Zoran Polič, France Popit, Janez Vipotnik. ODBOR ZA PRORAČUNSKA VPRAŠANJA: predsednik: Zoran Polič, člani: Tone Fajfar, Franc Kimovec, Janez Vipotnik.

Seja izvršnega sveta ljudske skupščine LRS. Na današnji seji izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS so bili na osnovi odloka o začasni določitvi delovnega področja odborov in komisij ter o organizaciji administracije izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS ustanovljeni odbori in komisije, ki so sestavljeni takole: I. KOORDINACIJSKI ODBOR sestavljajo predsednik, podpredsednika, predsedniki odborov in sekretar. ODBOR ZA NOTRANJO POLITIKO: predsednik: Boris Kraigher, člani: Jože Borštnar, Albert Jakopič, Vlado Krivic, Janez Vipotnik. ODBOR ZA GOSPODARSTVO: predsednik: Ivan Maček, člani: Viktor Avbelj, Janez Hribar, Stane Kavčič, Zoran Polič, France Popit, Janez Vipotnik. ODBOR ZA PRORAČUNSKA VPRAŠANJA: predsednik: Zoran Polič, člani: Tone Fajfar, Franc Kimovec, Janez Vipotnik.

ODBOR ZA KULTURNO-PROSVETNA VPRAŠANJA: predsednik: Boris Zihel, člani: Franc Kimovec, Boris Kraigher, Vlado Majhen, Ivan Regent, Josip Vidmar. ODBOR ZA SOCIALNO IN ZDRAVSTVENO POLITIKO: predsednik: Stane Kavčič, člani: Tomo Brejč, Tone Fajfar, dr. Jože Potrč, Vida Tomšič. ODBOR ZA VPRAŠANJA LJUDSKE OBLASTI IN DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA: predsednik: Marijan Breclj, člani: Boris Kraigher, France Popit, Jože Rus, Vida Tomšič. KOMISIJA ZA POMILOSTITVE: predsednik: Ivan Regent, člani: Janez Hribar, Jože Rus. KOMISIJA ZA ADMINISTRATIVNE ZADEVE: predsednik: Tone Fajfar, člani: Viktor Avbelj, Zoran Polič, Boris Kočijančič. PERSONALNA KOMISIJA: predsednik: Marijan Breclj, člani: Franc Kimovec, Vida Tomšič.

KOMISIJA ZA RAČUNSKO KONTROLO: predsednik: Jože Rus, člani: Viktor Avbelj, Tomo Brejč. II. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je izvolil za svojega sekretarja Borisa Kočijančiča. III. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je z ozirom na izvolitev novih članov izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS izdal odlok, da se razrešijo: 1. Janez Vipotnik dolžnosti državnega sekretarja za gospodarstvo. 2. Franc Kimovec dolžnosti sekretarja Sveta za prosveto in kulturo. 3. Janko Smole dolžnosti direktorja Republiškega zavoda za gospodarsko planiranje. IV. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je imenoval: 1. za državnega sekretarja za gospodarstvo ing. Marjana Tepino, 2. za direktorja Republiškega zavoda za gospodarsko planiranje Jožisa Ingoliča.

Glasovi o programu nove francoske vlade

Degolisti so izključili iz gibanja vse člane, ki so postali ministri nove vlade. Pariz, 30. junija. Predsednik Laniel bo danes predstavil svojo vlado narodni skupščini. Predstavljanje nove vlade narodni skupščini ni ustavna obveznost, kot je to investitura, je pa parlamentarna navada. Prvo vprašanje, ki ga bo morala rešiti nova francoska vlada bo vprašanje finančnega položaja v državi. Toda do reševanja tega vprašanja bo prišlo šele čez nekaj dni, ker še niso padli predlogi, o katerih morajo prej razpravljati v ministrskem svetu. Drugo delikatno vprašanje, pred katerim se bo znašla Lanielova vlada, pa bo vprašanje vojne v Indokini. Tudi to vprašanje bo prej obravnavano na vladni seji. Ob priliki sestave nove francoske vlade je vodstvo degolističnega gibanja objavilo poročilo, v katerem pravi, da gibanje pod sedanjim režimom ne more prevzeti nobene posredne ali neposredne odgovornosti. Vodstvo poudarja, da je zaradi tega vsak pripadnik gibanja združitve francoskega naroda, ki je stopil v Lanielovo vlado, že s samim tem dejanjem izključen iz vrst gibanja. Pariški listi posvečajo današnje uvodnike načrtom nove francoske vlade za rešitev najaktualnejših finančnih problemov države. Figaro meni, da bi bilo potrebno takoj storiti nove ukrepe. To bi moral storiti novi finančni minister Edgar Faure, ki pa med predloženimi petimi ali šestimi načrti še ni nobenega izbral. List izraža upanje, da bo Edgar Faure v nekaj dneh izdelal

Novi avstrijski veleposlanik v FLRJ. Dunaj, 30. junija (Tanjug). Na Dunaju so uradno potrdili vest o skorajšnji premostitvi avstrijskih uslužbenec in predstavnikov v inozemstvu. Tako je bilo tudi sporočeno, da je za novega poslanika v Jugoslavijo imenovan dosedanj avstrijski veleposlanik v Parizu dr. Walter Wodak. Dosedanji poslanik v Beogradu dr. Karl Braunias pa bo prevzel mesto šefa pravnega oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve.

Novi avstrijski veleposlanik v FLRJ. Dunaj, 30. junija (Tanjug). Na Dunaju so uradno potrdili vest o skorajšnji premostitvi avstrijskih uslužbenec in predstavnikov v inozemstvu. Tako je bilo tudi sporočeno, da je za novega poslanika v Jugoslavijo imenovan dosedanj avstrijski veleposlanik v Parizu dr. Walter Wodak. Dosedanji poslanik v Beogradu dr. Karl Braunias pa bo prevzel mesto šefa pravnega oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve.

Neve odredbe v CSR

Dunaj, 30. junija (Tanjug). V Pragi so bile včeraj objavljene vladne odredbe o ukrepih proti izostajanju od dela in glede fluktuacije delovne sile. S to odredbo, ki bo stopila v veljavo 1. julija, so določene znatno poostrenejše kazni za tiste delavce, ki bi se ne držali predpisov delovne discipline. Čeprav po drobnosti te odredbe še niso znane, se iz izjav, ki so bile danes objavljene, vidi, da bo delavec, katerega izostanek bodo smatrali za neopravičen, ali ki bi odklonil premešitev na delo, ki mu je bilo dodeljeno, izročen sodišču. S tem bodo delavci praktično izenačeni z družbi škodljivimi in nevarnimi elementi. Predsednik češkoslovskega centralnega sindikalnega sveta Gustav Kliment je imel sinoči po praškem radiu govor, v katerem je populariziral te dražonske ukrepe. Dejal je, da do sedanje svrgovne mere niso vedno prinesle zadovoljivosti rezultatov ter da so notorni zaviralci proizvodnje v rudnikih, železarnah in kemični industriji povzročili velike motnje pri izpolnitvi proizvodnih načrtov. Kakor tukaj poudarjajo, nameravajo s silo odstraniti nevarnost za neizpolnjevanje načrtov. Proizvodni načrti namreč nikdar niso bili izpolnjeni in to ni šlo v račun Sovjetski zvezi, kamor so odhajali savdovi te proizvodnje. Po drugi strani pa občudno želi vlada odgovornost za neizpolnjevanje načrtov proizvodnje prevzeti na sindikate. S tem hoče vlada in kominformovska partija rešiti svoj ugled, ki se je zelo omajal, zlasti pri nedavnih delavskih nemirih.

Podpis trgovskega sporazuma med Jugoslavijo in Burmo. Beograd, 30. junija (Tanjug). Včeraj je bil v Rangunu podpisan trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Burmo. S tem sporazumom, ki je že v veljavi, bodo povečane blagovne zamenažni med obema državama.

Peto redno zasedanje Ljudske skupščine LRS končano

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ve naprej posegali v gozdno blagovino. Samo lokalne potrebe znašajo okrog 2.800.000 m³, medtem ko znaša celotni prirastek le okrog 2 milijona kubikov lesa. Za lokalna potrošnja sama predstavljajo nevarnost za stalno zmanjševanje gozdne glavnice. Eno kmetičko gospodarstvo porabi pri nas 11,4 m³ drv na leto, kar je zelo mnogo v primerjavi v ostalih evropskih državah. V Avstriji n. pr. porabijo za iste potrebe trikrat manjše količine lesa, v ostalih državah pa še dosti manj.

Lesna trgovina je povzročila gozdarstvu veliko škodo

V prvih povojnih letih, v času obnove in pozneje industrializacije, smo morali izvažati veliko lesa, ki ga je opustošeni gozdovi niso mogli dati brez nadaljnjše škode zanje. Ob normalnih zalogah v gozdu to ne bi pomenilo nobenega pretiravanja v sečnji. Najbolj pa se je morala sečnja povečati po nepadu Informbiroja na Jugoslavijo. Tedaj nismo imeli sredstev, informbirojske države so ustavele svoje dobave, niso nam vrnile vnaprej plačanih zneskov, bili pa smo sredi borbe za industrializacijo in elektrifikacijo. Tudi v Zahodu dandanašnji se pomelami pomoči, niti za celotnih posojil. Največja je bila sečnja v letih 1948—1950. Tudi že l. 1951 je bila sečnja zmanjšana, se bolj pa v letih 1952 in 1953. Letos je planirana sečnja že spravljenja v sklad s količinami, ki jih dopušča desetletni plan obnove našega gozdarstva.

Tov. Avbelj je dalje dejal, da so bili že od leta 1951 naprej podvzeti najrazličnejši ukrepi, da se prepreči čezmerno izsekavanje. Istočasno smo intenzivno pogodovale poseke in krajske predelave. Odnos do gozda je bil v povojnih letih povsem drugačen kot v preteklosti. Toda lani so kljub vsem poizkušankom, da bi zaležili čezmerno izkoriščanje gozdov, prevladali spekulantski interesi lesne trgovine in nekaterih gozdnih posestnikov. Tako je bil zaradi splošne trgovine in zaradi visokih cen lesa lani v nedržavnem sektorju presežen plan poseka za več kot 50%. Dvignili lesni trgovini je zaradi slabe gozdarske službe uspelo povzročiti gozdu veliko škodo. V letosnjem letu je znatna sečnja namram lanskemu letu v nedržavnem sektorju: za družbeno porabo na 59%, za lastno porabo na 89%.

Tudi ta obremenitev je še vedno skoraj za 100% previsoka. Najresnejša ovira je lokalna poraba, ki je ni mogoče znižati neenkrat. Potreben bo postopen prehod k uporabljanju drugih sredstev namesto lesa, tako v gospodarstvu kot v gospodinjstvu. Tudi na področju gozdarstva moramo uporabljati za kurjavo premog namesto lesa, dalje gradbeni material namesto gradbenega lesa itd. Razvoj industrije bo v bodočnosti nedvomno odločno vplival na uravnovesenje potreb po lesu in zmogljivosti naših gozdov. To je ena važnih nalog naše gospodarske politike.

Zakon bo treba izvajati dosledno

Zato so bili v letosnjem letu podvzeti nekateri ukrepi, ki se v državnih gozdovih v glavnem dosledno izvajajo. V nedržavnem sektorju pa tudi letos teh ukrepov ne spoštujemo. Samo v prvem četrtletju je bilo v privatnih gozdovih posekanih 54%, letno predvideni količini lesa. Če bi šlo tako naprej, bi celotno posekano letošlo sečnjino. To bi povsem onemogočilo izpolnitev nalog, ki jih je za gozdarstvo nakazal desetletni orientacijski načrt. V letu 1951 bi morali po tem načrtu doseči izena-

čenje med posekom in prirastkom.

Tov. Avbelj je nato podal obrazložitev nekaterih najvažnejših členov predlaganega zakona. V 1. členu predlaganega zakona je receno, da so vsi gozdovi Slovenije zaradi splošnega pomena, ne glede na lastnika, namenjeni splošnim koristim ljudske skupnosti in so zato pod posebno skrbjo in nadzorom države. Ta splošni pomen in te splošne koristi so zelo neposredne in vsestranske. Dovolj zgornje primere imamo zelo blizu, n. pr. v sosedni Italiji in pri nas v kranjskih predelih. Poleg klimatskih razmer, ki so v neposredni zvezi z gozdom, je še vrsta neposrednih gozdnarskih koristi za skupnost. Pri nas je mnogo hudourniških potročil, ki jih sedaj še varujejo gozdovi. Če bi odprli pot tem hudournikom, bi povzročili neprecenljivo škodo. Hudourniki bi spirali zemljo, prišlo bi do pogostih poplav, struge rek bi zasipal prod tla. Velike hidroelektrarne bi bile ogrožene zaradi zapredenja rek. Prav tako je rudarstvo kot zelo važna veja gospodarstva vezano na uporabo jamskega lesa. Dalje potrebuje les predelovalna industrija itd. Tudi kmetijstvo si z izsekavanjem gozdov izpodkopava tla pod seboj. Trenutno koristi, ki jih imajo kmetička gospodarstva od prodaje lesa, bodo morala v bodočnosti dražje plačati. Naravne ovire, ki jih postavlja gozd vetru in nalivom ter ušodne klimatske razmere, ki jih gozd ustvarja, za kmetijstvo življenjsko važne.

Dohodki od gozda ovirajo napredek kmetijstva

Cinilitvi, ki delujejo v obratni smeri, v smeri nazadovanja, so zelo različni. Naše kmetijstvo je še dokaj zaostalo. Značilno za dežele z manj razvitim kmetijstvom je, da živi kmetijstvo delno na račun gozda. Tak način reševanja zaostalosti ovira po drugi strani sam razvoj kmetijstva, ker dohodki iz gozdarstva ne silijo k napredku ostalega kmetičkega gospodarstva. V sedanjih pogojih bo gozd še vedno moral dopolnjevati kmetijski del posestva, toda slabo stanje v gozdovih, zlasti v prirastku, nikakor ne dopušča, da bi se od dohodkov iz njih lahko vzdrževala kmetijstva. Omejiti se bo treba na seljo in drva, dobljena s takšno prebralno sečnjo, ki koristi obenem tudi razvoju gozda samega. Sečnjo precej pospešujejo tudi visoke cene lesa, zlasti zaradi neurejene zunanje trgovine, ki daje izvznojn podjetjem takšne ugodnosti, da lahko preplacujejo les na notranjem trgu. Tem podjetjem, državnim in združnim, bo treba vzeti te ugodnosti in jim onemogočiti, da bi kupovali v nedržavnem sektorju les, ki je posekan preko narčne. Kakor trgovina, zahtevajo tudi zagarski obrati prevelike količine lesa. Z ozirom na planirano količino hlobovine, ki jo lahko da gozd, bi bilo potrebno, da izkoriščamo pri nas le ono tretjino zmogljivosti žag. Toda, čeprav že obstoječi žag ne moremo izkoristiti v celoti, se je zdajni čas zgraditi se nekaj novih zagarskih obratov. Novost v predloženem zakonskem osnutku je, da noben lesnoindustrijski obrat ne more graditi brez dovoljenja pristojne oblasti.

Navedel sem te nekatere vzroke, je dejal ljudski poslanec Avbelj, ki so narekovali dopolnitve in popravke zakona o gozdovih. Pokazalo se je, da vrsta ukrepov, ki so bili izdani za zaščito gozda, niso preprečili nadaljnje nazadovanja slovenskih gozdov. Zato vsebuje predložen osnutek nekatere zaostre, ki so najne in koristne tako za kmetijstvo kot za celotno družbo. Prav gotovo bodo tudi spremembe tega zakona skušali ponekod napačno tol-

mačiti, kakor delajo to ob vsakem ukrepu, ki jim ni všeč. Posteni delavniki kmetije in gozdniki posestniki bodo pravilno pojasnjevanje predlaganih ukrepov lahko razumeli, saj bodo po teh ukrepih lahko spoznali, da so njim samim v korist.

Slabim gospodarjem bodo gozdove upravljali okrajci

Tov. Avbelj je nato poudaril nekatere osnovne spremembe oziroma dopolnitve predlaganega zakona. Cl. 27. določa, da se za 10 do 30 let prevzame v državno upravo tisti gozd, s katerim lastnik tako slabo gospodarja, da je ogrožena trajnost gozdne proizvodnje, obstoj ali gojitev gozda ter tudi takrat, če v njem ponovno sekca brez sečnege dovoljenja. Tak gozd upravlja okrajni ljudski odbor na stroške lastnika, odločbo o odvzemu pa izda republiški državni sekretar za narodno gospodarstvo. Ta zaostroitev je nampram prejšnjemu zakonu nujna in je prav, da tistemu, ki ne odgovorno unije svoj gozd ter s tem škodi sebi in skupnosti, ne moremo zapustiti, da bi izsekane površine sam pogozdili. Ponovna sečnja brez dovoljenja, to so pravi po predhodnem opozorilu, prav tako kaže na resno namero takšnega lastnika, da tudi v bodoče ne bo izvrševal zakonskih predpisov. V cl. 14. se uvajajo obvezna sečna dovoljenja za vsak posek, pa najsi bo to za lastno uporabo ali za prodajo. Dostej za lastne potrebe po zakonu sečno dovoljenje ni bilo potrebno, prav pod firmo lastnih potreb pa se je v največji meri presegal plan sečnje. V cl. 31. je poleg ostalih kazni za prekrške določena tudi kazen odvzema lesa, ki je predmet prekrška. V cl. 24. so vsi državni gozdovi dani v upravljanje okrajnim in mestnim ljudskim odborom, razen občinskih gozdov, ki tudi v bodoče ostanejo občinam. Prav tako so okrajni ljudski odbori in mesta dolžni nadzirati gozdarjenje z vsemi gozdovi na svojem področju, torej tudi gozdarjenje s privatnimi gozdovi. S tem prevzamejo okrajni ljudski odbori in mesta veliko odgovornost vendar pa bodo naloge, ki so s tem v zvezi, lahko opravljali mnogo neposredne in učinkoviteje.

Cl. 28. uzakonjuje ustanovitev gozdnih skladov, ki so bili uvedeni z uredbi vlade LRS že v lanskem letu. To so nekatere najvažnejše dopolnitve starega zakona. Njichovo dosledno izvajanje lahko že letos omogoči preobrat v ne odgovornem odnosu do gozda. Za izvrševanje tega zakona bo treba mobilizirati najširše množice delovnih ljudi na vasi, obenem pa s takšnimi ukrepi doseči, da se bodo določbe zakona spoustovale.

Na koncu je tov. Avbelj dejal, da ima veliko dolžnost pri tem tudi logarška služba, ki ji je zaupana neposredna skrb za gozdove. Logarji bodo lahko največ pripomogli k izvrševanju tega zakona. Prav zaradi pomembnosti njihovega dela bo treba odstraniti nekatere logarje, ki so slabo opravliali svojo službo in so za podkupnično izdajali sečna dovoljenja ter s tem postali nevedni, da bi se naprej ostali na teh odgovornih službenih mestih.

Tov. Avbelj je predložil skupščini, da zakon sprejme, ker bo močan korak naprej v reševanju enega izmed važnih gospodarskih vprašanj.

Ko je tovariš Viktor Avbelj končaj obrazložitev predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih, se je razvila razprava, v katero je posleglo več ljudskih poslancev. Prvi se je prijavil ljudski poslanec Matevž Hace, ki je govoril o razmerah izkoriščanja in čunjenja gozdov v postojanskem okraju. V zadnjih 30 letih so v tamkajšnjem okraju gozdove čez mero izkoriščali. S tem v zvezi se je nenačajno množilo tudi številno žagarskih obratov in starih linaških zag veneciank. Okraj ima 65.000 ha gozdov, kar je 46 odstotkov vseh površin. Za očunvanje gozdne bogastva so v zadnjem času že podvzeli nekatere ukrepe. Tako so to vprašanje vključili v okrajni 10-letni gospodarski načrt. Po tem načrtu se bo v naslednjih 10 letih 4.600 ha kmetijsko površine zmanjšalo v korist gozdne površine. V glavnem bodo to redke gajbine in slabi pašniki, ki jih namersvno pogozditi. Okrog 10 žagarskih obratov so že ustavili, nekaj pa jih še bodo.

Vprašanju pogodovanja so prav v tem gospodarskem načrtu okraja posvetili vso pozornost, zlasti v primorskem predelu okraja, ki je najbolj izsekčan. Res je, da je bilo v zadnjih letih po osvojitvi pogozdenih več površin kakor sta jih pogozdili nekdanja Avstrija in Italija skupaj, potrebno pa bi bilo, da bi zemljišča, ki bodo določena za pogozdovanje, oprostili davkov saj taka na novo pogozdena parcela najmanj 30 let ne da nobenega dohodka in terja samo delo. Potrebno bi bilo oprstiti gozdne takse tudi tisti

kmete, ki uporabljajo les za obnovo v zadnji vojni porušeni gospodarskih objektov, in ni pravilno, da plačujejo enake takse kakor tisti kmetje, ki v vojni niso bili prizadeti pa danes gradijo nova poslopja.

Ob koncu je Matevž Hace omenil tudi slabe posledice, ki jih povzroča reja koz, katere uničujejo rastoči lesni podmladek, in je dejal, da bi bilo s tem v zvezi potrebni določeni ukrepi. Prav tako bo treba neka ukrepanja proti uničevanju mladih smrečic za novoletna, še več pa za božična praznovanja, ker sekajo v te namene najlepše drevesca prav tam, kjer je škoda največja. Ob koncu je izjavil, da bo glasoval za zakonski predlog.

Ljudski poslanec inž. Pavle Zavarč je govoril o gozdnih razmerah v slovenješkem okraju. Poudaril je, da ima novi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih predvsem namen, preprečiti nadaljnje uničevanje gozdov in je zato zelo važen tudi za slovenješki okraj, ki ima 53.000 ha gozdnih površin od skupne površine okraja 85.000 ha. V okraju je tudi okrog 3000 ha površin neplodne zemlje, ki bi se jo dalo še precej pogozditi. Letni prirastek v teh gozdovih je zelo nizek, kljub temu pa je izkoriščanje lesa mnogo večje, kakor go. dopušča, prirast. Prirast gorskih posestnikov na sečnjo je izredno močan. Samo lani je bilo vloženih okrog 2600 prostev za sečnjo, ki so bile utemeljene z različnimi potrebami, vko za obnovo, za elektrifikacijo in drugimi. Od tega je bilo ugodno rešenih 2400 prostev. Prav tako je nujno, sečnjo omejitv samo na največje potrebe in je zato tudi Pavle Zavarč izjavil, da bo za ta predlog glasoval.

O gozdnih prilikah v tolimskem okraju je govoril ljudski poslanec France Skok. Tudi tu razmere, kar se tiče čunjenja gozdov, niso mnogi rožnate, zlasti ne na Bovškem. S pašnjo koz so uničili ves gozdni podmladek slabi in degenerirani gozdovi pa postajajo šestkrat poleg tega še plen plazov. Načrtno pogodovanje in urelanje hudournikov bi terjalo sicer precej denarnih sredstev, ne odgovorno pa bi se izplačalo in bogato obrestovalo.

O novem zakonskem predlogu so govorili še ljudski poslanci Ivan Kurinčič, Ivan Šiftar in Jaka Avšič, nato pa je bil predlog zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o gozdovih sprejet.

Novi člani Izvršnega sveta

Predsedujoči Ferdo Kozak je nato prebral pismo, ki ga je v imenu skupine ljudskih poslancev poslal skupščini podpredsednik izvršnega sveta dr. Marjan Breclj in v katerem predlaga izvolitev treh novih članov Izvršnega sveta. Dr. Marjan Breclj je nato zbranim poslanem se posebej obrazložil potrebo dopolnitve Izvršnega sveta, poudarjajoč, da se je obseg poslovanja Izvršnega sveta precej povečal. Za nove člane so bili nato izvoljeni dosedanj sekretar Sveta za prosveto in kulturo France Kimovec-Zlga, dosedanj sekretar Sveta za gospodarstvo Janez Vipotnik in dosednji šef kabineta predsednika Izvršnega sveta Boris Kocijančič, ki so prevzel mesto sekretarja Izvršnega sveta; dosednji sekretar Zoran Polič prevzame namreč mesto predsednika odbora za proračunska vprašanja.

Ljudski poslanci so nato potrdili uredbe bivše vlade LRS in Izvršnega sveta, ki so bile sprejete v času med obema zasedanjima Ljudske skupščine, nato pa je Zoran Polič pojasnil, znak je bilo na današnjem zasedanju odloženo razpravljanje o vodno-gospodarskih skladih.

Okrog dvanajstih dopolodne je predsednik Ljudske skupščine Ferdo Kozak zaključil peto redno zasedanje Ljudske skupščine LRS.

Primorski dnevnik o obletnici kominformovske resolucije

Trst, 30. junija (Tanjug). Današnji »Primorski dnevnik« posveča uvodni članek petletnici resolucije Kominforma. V članku je poudarjeno, da je Jugoslavija izšla iz ostre borbe proti sovjetskim revizionistom močnejša in osvobojena nevarnega sovjetskega »prateljstva«, zaradi česar je lahko s lastnimi perspektivami in z povsem drugimi možnostmi stopila na lastno pot resničnega socialističnega razvoja. To je hkrati pomenilo začetek konca vsiljevanja hegemonije sovjetskega socializma drugim socialističnim gibanjem v svetu. V uvodniku je poudarjeno, da je Jugoslavija delavskemu razredu v Sovjetski zvezi in satelitskim deželam pokazala nove socialistične perspektive.

Drugi spomladanski velesjem v Zagrebu

Zagreb, 30. junija. Uprava zagrebškega velesjema je sklenila, da bo mednarodni velesjem trajal samo 8 dni; če traja namreč 14 dni, kot je bilo običajno dosedaj, imajo razstavljalci, posebno inozemski, prevelike stroške.

Razvoj kemične industrije in skrb za ljudi

Ustanovitev tehnološko — ekonomske sekcije Slovenskega kemijskega društva

Ljubljana, 30. junija. Danes je Slovensko kemijsko društvo storilo nov pomemben korak naprej s tem, da je bila na Fakulteti za kemijo Tehniške visoke šole ustanovljena še tehnološko-ekonomska sekcija društva. Ustanovnega sestanka te sekcije, ki ga je otvoril predsednik društva dr. Maks Samec, so se udeležili tudi številni zastopniki industrije izven Ljubljane.

V svojem poročilu o problemih kemične industrije v Sloveniji je univ. prof inž. Roman Modic nakazal vrsto splošnih vprašanj z ekonomskega, tehničnega in kadrovskega področja, ki jih bo morala reševati novoustanovljena sekcija s sodelovanjem kemikov iz industrije in ustanov ob pomoči naših ekonomistov. Med drugim je dejal:

»Stopnje akumulacije imajo seveda znaten vpliv in formiranje cen posameznih izdelkov. Ta vpliv je na iste izdelke v raznih podsejih in se vedno različen in ni vselej v skladu s storilnostjo in organskim sestavom kapitala v tem smislu, da bi imela moderna podjetja z visoko storilnostjo najnižje cene ali relativno največji uspeh, kar bi ustrezalo ekonomskim načelom. Treba bo torej najti način za predpis družbenega prispevka, ki bo odpravil te pomanjklivosti in v večji meri uveljavil ekonomske zakonitosti s tem, da bo predvsem storilnost delovnega kolektiva merilo za uspeh celotnega podjetja. Kakor za vso našo industrijo bo treba tudi za kemično boljše urediti določanje amortizacije in dodeljevanje kreditov, nujno potrebnih za razvoj industrije.« Inž. Modic je običajno govoril še o potrebi perspektivnega načrta za razširitev ke-

mične industrije v Sloveniji in o vlogi Slovenskega kemijskega društva, ki se bo moralo posvetiti obravnavanju tekočih prečih vprašanj in pa nalog, ki nas čakajo v bodočnosti.

V razpravi se je oglašil najprej dr. Maks Samec; opozoril je na to, da smo se v naši državi sicer lotili koksanja, vendar pa nismo v celoti kos predelavi raznih stranskih produktov, ki jih dobimo v koksnah. Zaenkrat se vedno izvaja mo katran, uvažamo pa izdelke, dobljene s predelovanjem katrana.

Veči del razprave so udeleženci ustanovnega sestanka tehnološko-ekonomske sekcije posvetili vlogi kadrov. Predlagali so med drugim, naj bodo v kemični industriji naši ekonomisti. Med drugim je dejal:

»Nujno potrebne so si temeljite analize za bodoči razvoj, analize tržičev ter načrti proizvodnje po obratih, še prav posebno pa kadri, za katere bomo morali v bodoče bolj skrbeti kot doslej. Brez take večje skrbi za kadre bi sicer znatno zaostali.

Kako poteka posojilo MLO Ljubljana

Pri vpisu so se doslej najbolj izkazale majhne sindikalne podružnice in šibkejša podjetja

Večkrat se je sestale politična komisija pri mestnem odboru SZDL Ljubljana, da pregleda potek Ljudskega posojila MLO Ljubljana in politično delo množnih organizacij pri tem vprašanju. Po posojilih, ki so jih podali posestniki članov komisije, je razvidno, da vpišujejo največ ljudskega posojila manjša podjetja in šibkejša sindikalna podružnica, da pa močnejša podjetja in sindikalne podružnice ne razmišljajo dovolj resno o važnosti posojila. Izmed majhnih sindikalnih po-

ne industrije. Ta primer so omenili životarjenje kemične industrije v Hrastniku. Mladi kadri bi morali imeti spočetka pomoč v starejših izkušnih strokovnjakih. Absorvantom srednjih in visokih strokovnih šol po končanem študiju ne nudimo možnosti za pravi razvoj, včasih pa prva leta tudi preveč zahtevamo od njih. Inž. Rajko Kavčič je opozoril na nujno potrebno izdelavo analize o mestu kemične industrije v sklopu narodnega gospodarstva v Sloveniji. Čeprav je ustanovljeno mnenje, da so investicije v kemični industriji najbolj rentabilne, za našo kemično industrijo tega ne moremo trdit. Treba bo poiskati vzroke za to. V razpravi so predlagali nadalje prireditve posebne razprave o povojnem razvoju slovenske kemične industrije in vseh sorodnih panog.

Nujno potrebne so si temeljite analize za bodoči razvoj, analize tržičev ter načrti proizvodnje po obratih, še prav posebno pa kadri, za katere bomo morali v bodoče bolj skrbeti kot doslej. Brez take večje skrbi za kadre bi sicer znatno zaostali.

Uspeh naših fotoamaterjev na IV. zvezni razstavi jugoslovanske fotografije



»V pristanu« — Vlastja Simončič (III. nagrada)

V Sarajevu prireja Zveza foto in kmo.amaterjev Jugoslavije svojo IV. razstavo umetniške fotografije, na kateri razstavlja 83 avtorjev 213 svojih del. Od osmih nagrad je žirija dodelila I. nagrado Mladenu Grčeviću iz Zagreba, II. nagrado sta prejela Nikola Vučemičević iz Saplite in Ante Kornič iz Ljubljane, III. nagrado pa so prejeli: Laura Mizner iz Zagreba, Mirodrag Djordjević iz Beograda, Vlastja Simončič iz Ljubljane, Cvetko

Ivanov iz Skoplja ter Marjan Pfeifer iz Ljubljane. Fotoklub je na razstavo zastopan s 33 deli 13ih avtorjev, fotoklub Maribor s 13 deli štirih avtorjev ter fotoklub Kranj s petimi deli treh avtorjev.

Zasedanje plenuma sindikata komunalnih delavcev in uslužbencev končano

Skopje, 30. junija. Plenum sindikata komunalnih delavcev in uslužbencev Jugoslavije je ob koncu svojega zasedanja sprejel sklepe o zboljšanju higiensko-tehnične zaščite dela in o vprašanju socialnega zavarovanja. Glede na to, da je higiensko-tehnična zaščita delavcev v večini komunalnih podjetij nezadostna, v nekaterih pa je sploh ni, se priporoča sindikalnim organizacijam, naj posvetijo večjo skrb higiensko-tehničnim ukrepom pri delu.

Plenum podpravlja uredbo o obdavčenju plačnega fonda, ker je pripomogla k zmanjšanju nezadostnosti med zasluskim in plačami pri delavcih in uslužbenih v komunalni gospodarski panogi.

Obisk turške letalske delegacije

Beograd, 30. jun. Sinoči je prišla v našo državo gost letalske zveze Jugoslavije delegacija turške letalske organizacije, v kateri so podpredsednik turške Velike narodne skupštine in podpredsednik turške letalske organizacije Šekfi Jarman, član vodstva turške letalske organizacije Rifar Ertan ter učitelj letalske šole Sinasi Kavalak. V razgovoru se novinarji je Šekfi Jarman izjavil, da pomeni njihov obisk prvi stik z inozemsko letalsko organizacijo. Razgovorjali se bodo o bodočem sodelovanju letalskih organizacij obeh držav. Nameravajo spoznati ne samo delo Jugoslovanske letalske zveze, temveč tudi prispevati k prijateljskemu sodelovanju Jugoslavije in Turčije, ki delata skupno za območje miru.

Delegacija turške letalske organizacije se bo mudila v naši državi teden dni in bo v tem času obiskala zvezno letalsko šolo in padalsko središče v Rumi, letalsko letal »Uta« in še nekatere letalske organizacije. Prav tako bodo prisostvovali V. zveznemu jadralnemu tekmovanju v Borovu.

Skupina študentov in mladih učiteljev odpotovala v Anglijo

Beograd, 30. junija. Skupina 17 študentov in mladih učiteljev je odpotovala dav iz Beograda v Anglijo, kjer bo ostala mesec dni na mednarodnem mladinskem sestanku, na katerem se bodo poleg jugoslovanskih študentov in učiteljev zbrali tudi študenti in učitelji iz Zahodne Nemčije, Francije, Anglije in skandinavskih držav, da bi razpravljali o raznih prosvetnih in zdravstvenih zadevah kakor tudi o prehrani. Jugoslovansko mladino je na ta mednarodni mladinski sestanke povabila mladinska organizacija iz Walesa, njen odhod pa sta organizirala centralna odbora Zdrženja učiteljev ter Združenja profesorjev in predmetnih učiteljev Jugoslavije.

Odkritje spominske plošče Branku Radičeviću na Dunaju

Dunaj, 30. junija. Pod pokroviteljstvom avstrijskega slavističnega društva so danes na Dunaju odkrili v Schlosselgasse na hiši, kjer je stanoval Branko Radičević pred svojo smrtjo l. 1853, spominsko ploščo ob 100-letnici smrti tega velikega srbskega pesnika. Poleg velikega števila avstrijskih slavistov, dunajskega župana in dunajskih kulturnih delavcev je odkritju spominske plošče prisostvovalo tudi jugoslovanski poslanik na Dunaju Dragomir Vučenič.

Svečanost je začel rektor dunajske univerze prof. dr. Alfred Verdross-Drossberg, o pomenu pesnikovega dela pa je govoril prof. dr. Rudolf Jagodič, ki je omenil, da je bil Branko Radičević učenec Vuka Karadžiča. Poudaril je, da je srbska narodna poezija postala v onem času zaradi čistosti jezika, svoje lepote in čustvenosti znana po vsej Ev-

ropi, kjer je izzvala navdušenje mnogih umetnikov Goethe, Herder in bratje Grimm. V imenu Zveze književnikov Jugoslavije je govoril o življenjskem delu Branka Radičevića akademik Veljko Petrovič, za njim pa predsednik odbora za proslavo 100-letnice pesnikovega dela Boško Petrovič. Veljko Petrovič se je zahvalil za naklonjenost, ki jo kažejo v Avstriji za kulturno sodelovanje z jugoslovanskimi narodi ter je poudaril pomen zamore Branka Radičevića nad zakoninjenimi konservativci v naši domovini in izven nje, ki so dvomili nad ljudskim jezikom, kakor tudi nad močjo ljudstva samega.

Branko Radičević je prišel na Dunaj jeseni l. 1843. da bi tamkaj študiral pravo, l. 1848 se je vrnil v domovino, nakar je leto dni kasneje ponovno odpotoval na Dunaj, kjer je ostal do svoje smrti.

Konferenca treh velesil.

Nevarnost lakote v sovjetski coni Nemčije

V ospredju bosta problema Koreje in Nemčije — O izrednem sklicanju Generalne skupščine OZN ne mislijo razpravljati — Poudarki indijskega in burmanskega tiska

London, 30. jun. (Tanjug) V britanskih političnih krogih so z zadovoljstvom sprejeli sporočilo o sestanku ministrov treh zahodnih velesil. Inicijativo za konferenco je dala britanska vlada, sporočilo pa je bilo objavljeno šele po privolitvi ZDA. Doslej se ni privolilo francoske vlade, vendar jo pričakujejo vsak čas.

Kakor poudarjajo v britanskih uradnih krogih, sestanke ministrov zunanjih zadev ne pomeni odstopanja od konference najvišjih predstavnikov treh velesil na Bermudih, kjer bi morali kot najvažnejše vprašanje proučiti zamisel sira Winstonona Churchilla o eventualnem sestanku predsednikov vlad Velike Britanije, ZDA in Francije z Malenkovi.

Ko je Velika Britanija predlagala konferenco zunanjih ministrov, je očitno želela, da bi zaradi bolezni Churchilla ne izpustila iz rok svoje udeležbe pri vodstvu svetovnih zadev, kakor tudi ne vpliva na politiko svojih zahodnih zaveznikov. Ze prej, ko je bila bermudska konferenca prvič odložena, so tu izražali bojazen, da bi odložitev lahko škodljivo vplivala na britansko politiko zaradi eventualnega ameriškega odklona od osi London-Washington. Sedaj pa bo imel vršilec dolžnosti britan-

skega zunanjega ministra lorda Salisbury priložnost, da na konferenci z Dullesom in Bidaultom odbrzi kontinuiteto zunanje politike svoje vlade kljub odložitvi bermudskih razgovorov.

V Londonu izjavljajo, da se bo konferenca zunanjih ministrov omejila v prvi vrsti na dva svetovna problema: na vprašanje Koreje in Nemčije. Ministri bodo proučili pomen neredov v Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaškiji za politiko zahodnih sil ter v tej zvezi vprašanje evropske obrambne skupnosti in kar je zlasti nujno, vprašanje dajanja učinkovite podpore bonnski vladi pri njenih pripravah za volilno kampanjo.

Po izjavi uradnega predstavnika britanskega ministrstva za zunanje zadeve se že razpravlja o določitvi datuma konference, vendar pa upajo, da bo do sprejetja navet, da bi bila konferenca sredi julija. V Londonu upajo, da bo med tem časom razčiščeno vprašanje možnosti sklenitve premirja na Koreji, kar bo tudi važno za sestanke zunanjih ministrov, ki bi morali proučiti pogoje za končno rešitev korejskega vprašanja. V uradnih krogih ne omenjajo možnosti, da bi predstavniki Velike Britanije, ZDA in Francije na tej konferenci sprožili vprašanje izrednega sklicanja Generalne skupščine OZN.

Washington, 30. jun. (Reuters) Ameriški zunanji minister John Foster Dulles je danes po tiskovni konferenci izjavil, da bo konferenca predstavnikov treh velesil v Washingtonu okrog 10. julija. Dejal je, da je pravkar dobil obvestilo francoske vlade, v katerem je rečeno, da Francija želi sodelovati na tej konferenci ter da bi bila za datum okrog 10. julija. Tudi britanska vlada meni, da je ta datum primeren.

Dulles je izjavil, da bo eno izmed vprašanj, o katerih bo govoril na tej konferenci, problem Nemčije, zlasti v zvezi z nedavnimi demonstracijami v Vzhodni Nemčiji. Na vprašanje novinarjev, zakaj ameriška vlada ni tudi z deli in ne samo z besedami podprla demonstracije v Vzhodni Nemčiji, je Dulles odgovoril, da bi bila velika napaka, če bi nekdo od treh zahodnih velesil enostransko stopostal v nemškem vprašanju. Poudaril je, da je prav pomembnost izmenjave stališ in nemškem vprašanju izzvala potrebo, da se ne dovoli, da bi odložitve bermudske konference preprečila izmenjavo stališč med tremi velesilami.

Dew Delhi, 30. jun. (Tanjug) Indijski listi izražajo občalovanje zaradi bolezni britanskega ministrskega predsednika ter naglašajo, da je ta bolezen povod za odložitev bermudskih konference na nedoločen čas. S tem v zvezi trdijo indijski listi, da bo imel nastopedeni sestanki zunanjih ministrov izredno pomembnost, da pa ne bi mogel pripraviti poti za konferenco štirik velesil, ki bi mogla rešiti nekatera najpogubnejša sporna vprašanja. »Hindustan Times« na glasu, da kažejo v Washingtonu že dolgo odpor proti četverni konferenci in da je Churchill edina osebnost, ki bi mogla vplivati na

premembo takega naziranja. Zaradi tega je sedaj njegova bolezen velika škoda.

Tudi burmanski tisk obravnava na podoben način položaj, ki je nastal zaradi Churchillove bolezni. »Times of Burma« pa je povzeli daljši članek tudi Nehrujevi inicijativi za razmatranje nove situacije na Koreji pred Generalno skupščino OZN. List poudarja, da odobrava Nehrujevo stališnje vsa javnost Burme, kajti Nehrujevo prizadevanje je odložen korak borca za mir in tudi primer realne presoje sedanjega položaja, kar pa ne najdemo pri vseh straneh, ki so zapletene v korejski spor. Nehru vidi v Združenih narodih najboljši forum miru, kar tudi ne vidi in ne upošteva vse stranke v korejskem sporu.

Zanimiva izjava ameriškega senatorja o Kitajski

New York, 30. jun. (Tanjug) Predsednik ameriškega senatnega odbora za zunanje zadeve republikanec Alexander Wiley je dejal, ko je govoril o razlikah med Kremlijem in Pekingom, da je nedvomno, da bo Peking šel po svoji smotnosti poti neodvisno od Kremlija To je bilo provokativno, da republikanski senator ni govoril o Kitajski kot sovjetskemu satelitu, temveč kot o samostojni sili.

Ko je sodeloval v razpravi o programu pomoči v inozemstvu, je Wiley poudaril, da je zahod zgrešeno mislil, da je sovjetski imperij monolitni. Zgodnji dogodki v vzhodnonemskih mestih in Vzhodni Evropi kažejo, da »Kremliji sedi na sodu smodnika podjarmljenih narodov, ki lahko vsak čas eksplodirajo. Wiley je dejal, da bi morali pri zunanji politiki to upoštevati ter se oslanjati predvsem na stvarnost.

Menjajo, da je Wileyev govor nov korak Eisenhowerjeve uprave proti desnemu izolacionističnemu krilu republikanske stranke, zlasti pa proti vplivu plačane Cankajškove agencije v ZDA.

KOREJSKI PROBLEM

Danes se je ponovno sestel poseben odposlanec predsednika ZDA, Walter Robertson, z južnokorejskim predsednikom Sing Man Rijem. Po sestanku, ki je trajal skoraj eno uro, je Robertson izjavil, da so stoke, ki jih je treba še razjasniti. Poudaril je, da z južnokorejskim predsednikom skušata nadalji sprejemljivo rešitev za obe vlad. Naslednji sestanek med Robertsonom in Sing Man Rijem bo jutri.

Sovjetska aktivnost v Perziji

Teheran, 30. junija. Kakor poroča agencija »Franc Presse«, je odposlik sovjetskega veleposlanika Sadržkovalo zelo vnapreduki ter precej skrivnostno dogodek. Ta odposlik je znamenje, da je sovjetska diplomacija spreminjala svojo taktiko v Perziji in da noče več čakati in

Robertson ni našel magičnega ključa

Glasovi o neuspehu Robertsonove misije — Spor z južnokorejskega obrambnega ministra

Seul, 30. jun. (UP) Južnokorejski minister za obrambo Sin Te Jung je daval odstopil baže iz osebnih razlogov. Uradno ta ostavka se ni potrjena razširjajo pa se vesni o nesoglasju v južnokorejski vladi. V krogih Združenega poveljstva menijo, da je minister Sin Te Jung odstopil zaradi nesoglasja s Sing Man Rijem o borbeni sposobnosti južnokorejske vojske in morda tudi o sklepanju premirja. Razširjale so se tudi vesti, da hoče Sing Man Ri odstaviti dosedanega ministra za notranje zadeve in da se mu je zameril tudi načelnik generalnega štaba južnokorejske armade Sun Jup Paik. Baže je kandidat za novega južnokorejskega notranjega ministra dosedanji šef pomorskih operacij viceadmiral Son Von Jll.

Načrt zakona o vzajemni varnosti v ameriškem senatu

Washington, 30. junija (UP). V ameriškem senatu se je začela debata o načrtu o vzajemni varnosti za leto 1953, ki določa pomoč 53 državam. Predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve je sejo začel, kot prvi govornik pa je nastopil republikanski senator Smith, ki je v svojem govoru naglasil, da bi bile japonske sile dober branitelj Azije, ter navedel, da določa načrt 2.400.000.000 dolarjev samo za področje, ki se širi od Turčije čez Srednji vzhod in Južno Azijo ter skozi Indokino in zahodni Pacifik do Japonske.

Kongres turške ljudske stranke

Carigrad, 30. junija (Tanjug). V Ankari je zaključen kongres turške ljudske stranke in je bil za njenega predsednika izvoljen Mustafa Kentli, ki je voditelj desnega konservativnega in reaktivnega dela stranke. Prvaka stranke Hikmet Bajur, ki je znan kot odločen pristaša Kemalovih reform, je s 50 pristajali izstopil iz stranke, ker se ni ves izvolil odbor stranke strinjaj z njegovim zahtevom, naj ostane ljud. stranka zvesta Kemalovi ideologiji.

Kritika Jacquesa Duclosa

Pariz, 30. junija (Tanjug). V rubriki »Informacije«, ki jih »Humanite« ne daje svojim bralcom, javlja današnji »Figaro«, da je sekretar KP Francije, Jacques Duclos, na sestanku politične komisije centralnega komiteta napadel nekatere voditelje federalnih in lokalnih organizacij KP Francije, zlasti v Nici in Marseilleu, zaradi velikih napak pri izvajanju politične etnotne akcije s socialisti, ki jo v zadnjem času propagira KP Francije. Po mnenju Duclosa so bile storjene te napake zaradi slabe ideološke izobrazbe večine voditeljev KPF. V tej zvezi je opozoril tudi na zelo slabo ideološko izgradnjo delavskih množic. Dejal je tudi, da so vodstva rajonjskih in federalnih organizacij birokratične.



Velikimi množicami demonstratorji brali svoje resolucije proti tujim izkoriščevalcem in za mir natančno tako, kakor vsa taka vprašanja obravnava kominformovska propaganda. Na sliki primer take demonstracije z agitatorji Tudeha na čelu.

opazovati, temveč da bo postala močno aktivna. Sadržkoval je bil pred kratkim v Moskvi in je dobil tam posebna navodila. Po svoji vrnitvi je razložil predsedniku perzijske vlade dr. Mosadiku razne predloge, ki imajo namen, da bi se v Perziji oslabil ameriški vpliv. Kako je predsednik vlade dr. Mosadik sovjetske predloge sprejel, ni znano. Britanska diplomacija, ki v Perziji zelo previdno nastopa, je na aktivnost sovjetske diplomacije gotovo pripravljena, ni pa še ničesar storila, da bi vplivala na Mosadika in na njegovo vlado.

Da sovjetska diplomacija v Perziji nekaj pripravlja, dokazuje tudi če dalje večja aktivnost prosovjetske perzijske stranke Tudeh. Agitatorji te stranke se že precej časa pri vsaki demonstraciji za ali proti vladi vrizajo v ospredje, ter po svoji spremi taktiki izkoriščajo najrazličnejše priložnosti za razglasjanje sovjetskih gesel. Tu

Ameriška pomoč Zahodni Nemčiji in arabskim državam

Washington, 30. junija. Ameriška vlada je zahtevala od senata, da sprejme njeno postavko v znesku 100 milijonov dolarjev, ki naj bi bila porabljena kot vojaška pomoč arabskim državam. V predlogu o vzajemni varnosti je odločba, ki dopušča dajanje take pomoči, če so za to potrebni pogoji. Pred 10 dnevi je predstaviški dom ovrgel to odredbo, sedaj pa vlada upa, da bo senat njeno zahtevo odobrill.

Predlaganih 100 milijonov dolarjev predstavlja del zahtev v znesku 405 milijonov dolarjev, ki jo je vlada zahtevala na račun pomoči področju, ki obsega tudi Turčijo, Grčijo in Iran.

Tudi te države so po načrtu ameriške vojaške pomoči del Srednjega vzhoda. Ko je odbil sprejete vladne zahteve, je predstaviški dom utemeljil svoje stališče s tem, da navedene države še niso dosegle stopnje zrelosti, ki bi dala vsa jamstva za dodeljevanje te pomoči. Obveščeni krogi so menjajo, da do pomoči ne bo prišlo vse do tedaj, dokler ne bo dosežen sprejemljiv sporazum v zvezi s problemom Sueskega prekopa.

Uprava za vzajemno varnost je dodelila Zahodni Nemčiji pomoč v znesku 10 milijonov dolarjev, ki naj bi služila za dvig industrije in kmetijstva. To posojilo bo dodeljeno v glavnem srednjim in malim proizvajalcem. Razen te pomoči, ki jo dajejo ZDA, bo dala v ta namen tudi Zahodna Nemčija 42 milijonov mark. Posojila bodo dobila razna podjetja, vključno tudi podjetja živilske industrije. Sedem milijonov mark bo iz teh sredstev na razpolago za finansiranje podjetij, katerih lastniki so približali iz Vzhodne Nemčije.

Zasedanje Ekonomsko-socialnega sveta

Zeneva, 30. junija (Reuters). Danes se je začelo tu XVI. zasedanje Ekonomsko-socialnega sveta, ki naj bi obravnavalo okoli 60 vprašanj. Kakor kaže, bo svet na tem svojem zasedanju lahko dovršil samo polovico nameravane dnevnega reda. Za to pričakujejo, da bodo določili najprej glavna in najvažnejša vprašanja, vsa druga pa odložili za prhodnje zasedanje. Predvsem pridejo na vrsto vprašanje ekonomskega razvoja zaostalih držav, problem povečanja svetovne proizvodnje, tehnična pomoč in tudi nekateri socialni problemi. Zasedanja se udeležujejo predstavniki Argentine, Avstralije, Velike Britanije, Belgije, Kube, Egipta, Francije, Indije, Filipinov, Poljske, Švedske, Turčije, ZDA, komintanške vlade, ZSSR, Urugvajave, Venezuele in Jugoslavije.

Konferenca o varnosti letalskega prometa v Nemčiji

Berlin, 30. jun. (AFP). Iz pooblaščenih britanskih virov poročajo, da bo sedmi sestanek četverne konference o varnosti letalskega prometa v zraku med Berlinom in Zahodno Nemčijo 1. julija. Konferenca bo, kakor poročajo iz istih virov, v britanskem glavnem stanu v Charlottenburgu.

Konferenca o varnosti letalskega prometa v Nemčiji

Berlin, 30. jun. (AFP). Iz pooblaščenih britanskih virov poročajo, da bo sedmi sestanek četverne konference o varnosti letalskega prometa v zraku med Berlinom in Zahodno Nemčijo 1. julija. Konferenca bo, kakor poročajo iz istih virov, v britanskem glavnem stanu v Charlottenburgu.

Konferenca o varnosti letalskega prometa v Nemčiji

Berlin, 30. jun. (AFP). Iz pooblaščenih britanskih virov poročajo, da bo sedmi sestanek četverne konference o varnosti letalskega prometa v zraku med Berlinom in Zahodno Nemčijo 1. julija. Konferenca bo, kakor poročajo iz istih virov, v britanskem glavnem stanu v Charlottenburgu.

Letovanje slovenskih otrok v Avstriji

Ljubljana, 30. junija. Dne 25. junija je odšlo 253 otrok iz Slovenije v Sekirn ob Vrbskem jezeru in 141 otrok v Seeboden ob Milistatskem jezeru na tridnevsko letovanje. Letovanje naše dece v Avstriji je mednarodni sporazum tukajšnje Socialistične zveze delovnega ljudstva z avstrijsko socialistično stranko, ko je istotako poslala svojo dečo v naša obmorska letovišča.

Sprejem naših otrok v Podrožju je bil zelo prisrčen. Zastopniki socialistične stranke Avstrije iz Gradca in Celovca so

koliko umirilo. Po severnokorejskih vesteh so severnokorejske sile potopile na zahodni obali neko ameriško vojno ladjo in po istih vesteh sta bila na osrednjem delu fronte uničena dva aviona Združenega poveljstva.

predstavniki tudi vedeti, da bodo hude posledice, če Južna Koreja prekrsi sporazum o premirju.

Tokio, 30. jun. (UP). Letalske sile Združenega poveljstva so uničile in onesposobile danes 14 kitajskih in severnokorejskih letal, kar je po decembru lanskega leta največje število uničenih in onesposobljenih letal v enem dnevu. Na severnem korejskem bojišču je bilo uničenih od tega 9 kitajskih in severnokorejskih letal. Na kopnem so spet napadale južnokorejske čete, predvsem na vzhodnem delu fronte, medtem ko se je na zahodni fronti ne-

deco pričakovali na železniški postaji in jo obdarovali s slaščitami. Organizacija prevoza po Avstriji je bila izvedena brezhibno od avstrijskega Društva prijateljev mladine in so otroci prispeli na novo urejene in prenovljene počitniške domačije veseli in dobro razpoloženi.

Zelimo, da se bodo avstrijski otroci počutili v naš domovini prav tako prijetno in odnesli najlepše vtise na svojo domovino.

Japonska zahteva

Tokio, 30. junija (AFP). Japonska vlada je uradno zahtevala od vlade ZDA sklicanje japonsko-ameriške pogajanja o dodelitvi ameriške ekonomske pomoči Japonski. Ta zahteva je bila davi uradno objavljena od japonskega ministrstva za zunanje zadeve.

Položaj v Kambodži

Pariz, 30. junija (Reuters). Po vesteh, ki prihajajo iz Indokine, so čete iz Kambodže danes zasedle vladne zgradbe v Pnom Penhu, glavnem mestu Kambodže. Francoski in kambodžijski funkcionarji v Parizu izjavljajo, da jim ni ničesar znanega o kakih posebnih akcijih kambodžijske vojske glede zasedbe zgradb v prestolnici.

O čem bodo zaslješevali Trumanu

New York, 30. jun. (Tanjug): Kakor smo že poročali, namerava McCarthy poklicati na zaslišanje tudi bivšega predsednika ZDA Trumanu, ki bo moral pričati, o tem, kaj je storil s spisikom 150 tobnouov o atomski energiji, ki jo je kanadska vlada pred sedmimi leti dostavila ZDA. McCarthy bo če vedeti, če je Truman ta spisek prejel, in če ga je, kaj je z njim napravil.

Spisek, o katerem je govorja, je bil sestavljen na osnovi izvaja bivšega sovjetskega šifrantja Igorja Gruzemka, ki je 1946. leta obtožil vojnege atašejja sovjetske ambasade v Ottavi, da je zbiral od raznih vobnovov material o atomskih tajnah.

Volitve v Islandiji

Kodanj, 30. jun. (AFP). Splošne parlamentarne volitve, ki so bile v Islandiji, so pokazale naslednje rezultate: stranka neodvisnih je dobila 28.000 glasov ali 21 mandatov v skupščini, medtem ko je imela prej 19 mandatov. Napredna stranka je dobila 16.912 glasov ali 16 mandatov (enega manj kot v prejšnji skupščini). Komunistična partija je dobila 12.400 glasov in 6 mandatov, ko jih je imela prej 9. Socialdemokratska stranka je dobila 12.109 glasov in 6 mandatov (prej 7), novo ustanovljena stranka narodne zaščite pa je dobila samo 2 mandata s 4600 glasovi, medtem ko republikanska stranka, prav tako novo ustanovljena, ni dobi-

la nobenega mandata in le 2.500 glasov.

Novo ustanovljena stranka narodne zaščite, ki je dosegla relativni uspeh, se bori proti Atlantskemu paktu in proti razporejanju tujih čet na ozemlju Islanda. Kljub temu, da se je pri novih volitvah okrepila vladna koalicija, ki jo predstavlja stranka odvisnih in napredna stranka, v obveščeni krogih izražajo dvom, da bi sedanji predsednik vlade Steinertson lahko sestavil novo vladno koalicijo. Napredna stranka, ki je sicer dobila en mandat manj kakor prej, želi napraviti novo kombinacijo s socialdemokratsko stranko.

Skrbi Japonske zaradi Koreje

Japonski politični in gospodarski krogi zelo zavzemajo za gospodarske zveze s Kitajsko

Japonska, nekdanji gospodar in izkoriščevalec Koreje, ima že od začetka spora v Koreji posredno velike koristi, ob zapletanju in razpletanju korejskega problema pa tudi če dalje večje skrbi. Korejski spor je pravzaprav spravl na noge japonsko industrijo, ki je bila med vojno zelo prizadeta. Po naročitih, ki jih dajejo ameriške vojaške oblasti japonski industrij, prihaja na leto v državo povprečno po 700 do 800 milijonov dolarjev in ima tako japonska vlada na razpolago potrebne devize za nabavo živil in surovin. Industrijsko delavstvo Japonske je zaradi ameriških naročil skoraj popolnoma zaposleno. Čeprav obetajo iz Washingtona japonski vladi, da se dorek dolarjev vidi v naslednjih dveh letih ne bo omejen in da bo imela japonska industrija velik delež pri obnovi Koreje, se v japonskih političnih in gospodarskih krogih če dalje bolj ozlašča skrb, kaj bo potem, ko bo sklenjena korejsko premirje. Japonski gospodarski krogi so sicer prepričani, da bodo lahko sodelovali pri obnovljajanju Koreje, menijo pa, da bi se utegnili delež tega sodelovanja kmalu konkurenti. Za primer, da bo Korea združena, upajo sicer, da bodo ZDA skrble tudi za obnovo Severne Koreje in da bo tudi pri tem sodelovala japonska industri-

Draginja v Carigradu

Carigrad, 30. junija (Tanjug). V svojem poročilu ministrstvu za trgovino je predsednik carigradskega mestnega sveta navedel, da so se v zadnjem času v Carigradu zelo zvišali življenjski stroški in da bi morala vlada izdatno podpreti boj proti draginji. V poročilu je navedeno, da so se v primerjavi z letom 1950 zvišale cene mesa za bližu 60, sadja in sočevja pa za nekaj manj odstotkov.

Novo ustanovljena stranka narodne zaščite

Novo ustanovljena stranka narodne zaščite, ki je dosegla relativni uspeh, se bori proti Atlantskemu paktu in proti razporejanju tujih čet na ozemlju Islanda. Kljub temu, da se je pri novih volitvah okrepila vladna koalicija, ki jo predstavlja stranka odvisnih in napredna stranka, v obveščeni krogih izražajo dvom, da bi sedanji predsednik vlade Steinertson lahko sestavil novo vladno koalicijo. Napredna stranka, ki je sicer dobila en mandat manj kakor prej, želi napraviti novo kombinacijo s socialdemokratsko stranko.

Japonski politični potrebujejo gospodarske stike s Kitajsko tudi za primer, če bi v korejskem premirju prišlo do samostojne Severne Koreje, ki bi bila več ali manj pod Kitajskim vplivom. Da bi bi prišlo do združenje Koreje, kakršno želi Sing Man Ri, Japonci le malo mislijo, upajo pa, da bi bila tudi taka Koreja pod ameriškim vplivom in da bi se v njej dalo dobro zaslužiti. Razpletanje in zapletanje korejskega problema pa previdne japonske gospodarstvenike vedno bolj prepričuje, da so gospodarske zveze s Kitajsko nujno potrebne ter pri vsaki bodoči ureditvi Koreje zelo koristne.

Predlog novega deviznega režima

Komisija za izdelavo novega deviznega režima je izdelala predlog o postopni ukinitvi centralnega deviznega fonda (CDF). Dosedanje stanje v deviznem režimu je precej zavrlo uredežev gospodarstvih razmer v deželi ter zahteva poenostavitve tega režima. Mreža koeficientov in premij je pripeljala do tega, da ima danes skoraj vsak iz-

vozni in uvozni proizvod svoj posebni tečaj dinarja, tako da se danes v gospodarstvu kalkulira z okoli 200 različnimi dinarskimi tečaji. Za ureditev primernih odnosov na notranjem trgu in v zunanjetrogovinski izmenjavi se predlaga ukinitve centralnega deviznega fonda, to je, enako tretiranje vseh kategorij uvoza in vseh plačil v inozemstvu. Tečaj bi se v bodoče svobodno oblikovali na obratunskih mestih in bi veljali za vse koriste deviz enako. Uvozniki in

dolžniki napram inozemstvu bi nabavljali devize le na osnovi svoje sposobnosti, da prdejo s konkurenco na deviznem obratunskem mestu do teh deviz. Za odplačilo naših državnih dolgov v inozemstvu pa bi bila državi zagotovljena prednostna pravica, nabaviti s te devize na obratunskih mestih. Pravtako se predvideva rešitev vprašanja uradne paritete dinarja. Uradni tečaj prihaja danes do izraza samo v transakcijah preko CDF. Z ukinitvijo CDF pa se postavlja vprašanje, ali je treba uvesti uradno pariteto dinarja. Danes cela vrsta držav kot so Francija, Italija, Avstrija, Finska i. dr. nimajo uradne paritete. V kolikor bi se pri nas utrdila uradna pariteta dinarja, bi se njeno določanje oblikovalo na obratunskem mestu, kjer bi po določenem času prišlo do naravne paritete dinarja, ki bi se tedaj lahko uzakonila.

Sedanjí zelo detajlirani sistem koeficientov in dodatnih obratunov premij za izvoz bi zamenjal nov skupinski koeficient, s katerim bi uvedli toliko skupinskih tečajev, kolikor imamo specifičnih nivojev cen v našem gospodarstvu. S tem bi opustili dosedanje določanje koeficientov po predmetih. Z nadaljnjim zvoženjem skupinskih koeficientov, v mejah, ki jih bo dovojljal naš gospodarski razvoj, bi prešli do znatno manjšega števila skupinskih tečajev, s tem pa tudi do nove kvalitete, t. i. do diferencialnih tečajev. V novem deviznem režimu bi odpadlo tudi premiranje posameznih izdelkov, tako da bi premija postala samo sredstvo za usmerjanje uvoza v deželo, kjer je to z našega gospodarsko-političnega stališča zaželjeno in potrebno. Da bi zavarovali domačo, industrijo z ozirom na strukturo sedanjih proizvodnih stroškov, se predvideva uvedba uvoznih carin.

Za uresničitev te reforme novega deviznega režima je treba izpolniti dva osnovna objektivna pogoja. Po eni strani je treba popraviti strukturo naše plačilne bilance, tako da državne obveznosti skupaj s potrebami opreme in armije ne bi absorbirale tako visok odstotek deviz, da bi za prodajo na ob-

računskih mestih ostal samo manjši del teh sredstev. Po drugi strani bi morala obstojati možnost za vskladitev notranjih cen, tako da bi se iz njihovih naravnih paritet dinarja lahko oblikovala ustrezne skupine. V kolikor bi definitivno postavljali plana plačilne bilance in definitivni računi o spremembi cen pokazali, da se ne moremo pritiči s predloženo reformo, bi reforma lahko postala perspektivni plan. Toda nedvomno bo stalno povečevanje odst. deviz na obratunskem mestu privedlo do ukinitve centralnega deviznega fonda, zvoženjem in grupiranjem sedanjih koeficientov pa bo omogočilo prehod najprej na skupinske, zatem pa tudi na diferencialne tečaje.

S kakšno hitrostjo se bo ta prehod uresničil, je odvisno od osnovne razdelitve narodnega dohodka in nadaljnjega razvoja našega gospodarstva.



Med drugim vzbujajo zanimanje Ljubljancev gradbišče agencije za izvoz in uvoz (Slovenija-impex) na vogalu Kidričeve in Beethovne ulice. Devetnadstropna, izrazito poslovna stavba — ozka parcela ne dopušča gradnje stanovanj — bo po sedanjih računih sodbe pripravljena za vselitev konec prihodnjega leta. Zloris stavbe ima obliko približnega kvadrata v izmeri 25 m. Posebnost bodo hišne in ograjne naprave na katerih bodo lahko učili še drugi, če znanj, pa tudi neznanj graditeljev sodobnih stavb v bližnji prihodnosti.

Zgradimo vajenski mladini v Kranju novi dom

Sedanjí vajenski dom v Kranju je v starem gradu Kiselstenu, ki je bil v 16. in 17. stoletju večkrat preoblikovan in ne odgovarja življenju, rasti in vzgoji vajenske mladine. Spalnice in učilnice so temne, inventar v njih obrabljen, dom nima niti najprimernejših shramb in skladišča, čeprav uprava in domski svet nenehno skrbita za izboljšanje. Pročelje gradu je v razpadajočem stanju in nujno potrebuje obnove. Od sedanjih 121 mladink in mladincev, med katerimi je mnogo vojnih sirot, ki žive v domu, je bil učni uspeh ob koncu šolskega leta zelo zado-

voljiv, saj je 86,92% uspešno izdelalo razred. To razveseljivo dejstvo dokazuje, da se je v zvožno osebe in mladina v domu zavedala svojih dolžnosti, in ob ugotovitvi, da je v krajinskem okraju poleg zelo razvite tekstilne, gumarske in usnarjske industrije, 1024 državnih družbenih, združinskih in zasebnih obratov in da po družbenem planu okraja ustvarja samo obratništvo 298.566.000 din, tedaj je dolžnost merodajnih organov, delovnih kolektivov ter vseh prebivalcev Kranja, da naši vajenski mladini čimprej zgradi prijeten dom. Velik porast vajenske mladine v letošnjem

Otvoritev plavalne sezone v Višnji gori

Kdo ne pozna starodavnega slikovitega mesta na Dolenskem. V dobri uri se pripelje iz Ljubljane z vlakom do tega kraja. Klj pred vožnjo bil cilj mnogih izletnikov na Poževo in Mzno lepo okolico, boroto po gradovini in s slapom v bližnji dolini Kožca. Med vožnjo je mesto precej trpelo, bilo je bombardirano od Nemcev in precej prebivalstvo je padlo v narodno osvobodilni borbi. Po vojni je bilo mesto prilizano malo ob strani, ker je izgubilo urade, ki jih je poprel imelo in ker je bil sedež okrajne postavitve v Grosuplje, kasneje na širni Ljubljani in ne v Višnji gori. Toda kljub temu sta mesta in okolica ostala kar sta bila po letih in se sedaj mesto spet razvija. Obnovili so dom na Poževo, ki je bil od okupatorja zaplenjen, v nedeljo 5. julija pa bo na modernem višnjegorskem kopališču otvoritev plavalne sezone.

Ali je to birokracija?

Mnenja sem, da je bila javnost zelo pomanjljivo seznanjena s vprašanjem, ki ga opisuje Sonja Jančič v dopisu, ki je bil pod naslovom »Zakaj ne morem uveljaviti dosežene pravice« objavljen v Slov. poročevalcu 16. junija, če bi ljudje ne vedeli obeh strani vprašanja. Ne mislim povnavljati poteka rešitve tega stanovanjskega vprašanja, kar je že itak opravila tov. Jančičeva. Ne mislim javno obravnavati načinov, ki se jih je posluževala, zlasti v odnoju do mene. Nikoli nisem bil proti temu, da se to. Jančičeva vsteli v svojemu hišo. Storiš sem mnogo korakov

Ali so zavzele mariborske sindikalne podružnice do nezgod in nezaposlenosti pravilno stališče

Lani je bilo v Mariboru 63 nezgod manj kot predlanskim, navzlic temu pa jih je bilo še vedno 3718 večjih in manjših ter 4 smrtne. Največ nezgod je bilo v kovinski industriji, kjer se je ponesrečilo povprečno vsak 3 delavec. Med podjetji z največ nezgodami prednjači Tovarna avtomobilov, kjer je bilo 1086 ali ena tretjina vseh nezgod v Mariboru. Slede železniške delavnice »Boris Kidrič« 983 nezgodami, tovarna »Franc Leskošek« s 508 nezgodami in druga podjetja. Statistika zavoda za socialno zavarovanje dokazuje, da se je ponesrečilo 1057 delavcev. Zaradi nesreč in nezgod je bilo izgubljenih 49.124 delovnih dni, za posledice pa je bilo izplačanih 12.979.716 din. Zadnja smrtna nesreča v tovarni »Franc Leskošek« kjer se je ponesrečil mlad delavec »Slikopleska«, dokazuje, kam lahko privede neodgovornost podjetja, ki ne skrbi dovolj za varnost svojih delavcev. Po večini pripisujejo podjetja in celo sindikalne podružnice odgovornost za smrtno nesrečo ponesrečenemu, ki se ne morejo braniti.

Nihče ni nenadomestljiv

Na letni skupščini sindikalnih podružnic je živahna razprava o nesrečah in nezgodah pokazala, da bi bilo krivice za nesreče treba klicati na odgovornost, pa naj bo to podjetje ali ponesrečen delavec. Samo tako bi število nezgod primerno zmanjšali. Ker je največ nezgod ob ponedeljskih, sobotah in ko delavci dobivajo plače, ni težko ugotoviti, da povzročijo mnogo nezgod nepazljivost zaradi utrujenosti, neprespanosti ali celo alkohola. Takšne primere in malomarnost do zaščitnih naprav bi sindikalne podružnice vsekakor morale raziskati in jih s primernimi ukrepi preprečevati. Za zdravljenje in oskrbne ponesrečenih delavcev grede velike vsote denarja, kar povzroča skupnost veliko škodo. Mariborske sindikalne podružnice predlagajo tudi uvedbo štirturnega odnora med delovnim časom, v katerem bi delavec lahko z umitimi rokami: in

Iz sodne kronike

Pokvarjeni kmetijski tehnik
22 let stari Aleksander Smodiš je bil kmetijski tehnik na drž. posestvu v Mačkoveh v Prekmurju. Ze v zgodnji mladosti je kot študent zašel na stran pota in v Kmet. soli v Rakičanu ukradel 4 rjuhe, 4 oboje, 2 delovni obleki in dve zavesi ter na škodo ing. Franca Skledarja iz kleti sole tudi eno možko dvovalo, kar vse je prodat in si denar pridržal. Toda v soli njegovo dejanje ni bilo odkrito, zato je svoje tatinsko delo nadaljeval tudi kot praktikant na drž. posestvu v Mačkoveh. Kot kmetijski tehnik je prodajal raznim občanom in tudi privatnikom sadne sadike in si od izkupička obdržal 31.000 din. Da bi svoje kaz. dejanje zakril, je 31. 11. 1952 v večernih urah porinil s petrolejem prepojeno tlečo cumjo med 25 ton siame in 20 ton sena v gospodarskem poslopiju drž. posestva v Mačkoveh, kjer so bile hranjene sadike, zaradi česar je izbruhnil požar, ki je povzročil na gospodarskem poslopiju, orodju, senu in slami škodo preko 1.207.000 din. Poleg tega je ponoči na 26. I. 1953 fingiral vliom v pisarno tega posestva ter iz iste odnesel 5 oboj, telefonski aparat in nekaj drugih predmetov v vrednosti preko 20.000 dinarjev. Poleg navedenih stvari si je prisvajal še razne druge stvari, katere je nato prodajal Zavec Viljemu in Tereziji, po sestnikoma v Otovcih št. 39. Po izvršitvi teh dejanj pa je skupno z Rudjem Smodišem, uslužbencem podjetja »Ler« Ljubljana, v Mariboru hotel pobegniti v bližnji Hodoša čez mejo na Madžarsko, vendar pa mu tolikrat sreča ni bila mila, ker sta bila zasačena. Aleksander Smo-

Obletnica gasilskega društva na Škofljici

V nedeljo 5. julija bo gasilsko društvo v Škofljici praznovalo 35 letnico svojega obstoja. Da bodo ta jubilej kar najdotrajneje proslavili je društvo pripravilo celodnevni program, ki obsega potovanje od Škofljice do Rakovnika z vso mehanizacijo društva, prevzem gasilskega avtomobila od rudnika barita Pleše ter počastitev štirih prvih članov društva. Popoldne bodo gasilske vaje na prostem in ljudsko rajanje.

Na selško-zabreški planini pod Stolom bo odprta planšarska koč

Zadruga v Zirovcih je obnovila planšarsko koč na selško-zabreški planini pod Stolom. Leži na lepi razgledni točki in je odraljena od železniške postaje Zirovnica pol drugo uro hoda, od Valvazorjevega doma pa 15 minut. Mamo koč vodi turistična pot na vrh Stola. Koča je opremljena s kuhinjo in dvema sobama, ki sta na razpolago tudi turistom. Dom bodo odprli v nedeljo, 5. julija letos.

Logarska dolina - Okrešelj obnovljeni turistični center

Ko je Planinsko društvo Celje letos 1. maja odprlo v Logarski dolini svoj novi Planinski dom z okusno opremljenimi gostinskimi prostori in 80 posteljami, je bila ta najlepša alpska dolina po 12 letih zopet izročena svojemu namenu. Logarska dolina in njen biser Okrešelj sta v prvih tednih letošnje sezone privabila že mnogo obiskovalcev. Poleg stalnih gostov, ki uživajo popust za letni oddih, obiskujejo Logarsko dolino številne skupine turistov, ki prihajajo z avtobusi prav do Planinskega doma, nato pa se povzpno mimo slapa Rinke še na Okrešelj, kjer je v višini 1378 m lepo urejena planinska postojanka s 70 ležišči. Z Logarsko dolino je dvakrat

PISMA VREDNIŠTVU

in potov, odprl stotine vrat, da bi dobil vsaj približno enakovredno stanovanje. Zelo lepo se sliši: samo zamenjava in nič drugega, pa je stvar urejena. Če se pa pri tem upošteva, da imam ženo, ki na pljučni ni popolnoma zdrava, da imam 2 otroka stara 2 in 7 let in da sedaj živi pri meni tudi tati, star 74 let z bolno nogo in če se pregleda stanovanje na Napoleonovem trgu 6/III, ki ima samo kuhinjo in eno sobo, brez shrambe in kleti, oziroma drvarnice, ter da je na podstrešju s posevniimi stropi, da je temno itd., sem prepričan, da mi nihče ne bo odrekal pravice, ker se potegujem za to, da se me ne preseli v to stanovanje.

PREDLOG DRŽAVNI LOTERIJ

Uprava jugoslovanske loterije je objavila vest, da s prihodnjim žrebanjem, ki bo v juliju, vsaj nov naer dobitkov. Glavna premija bi naj bila 1 milijon din, nadalje ena po 500.000 din, ena 300.000 din in ena po 200.000 din. Večina kupcev sreče te loterije pa želi, da se premija v znesku 1 milijon razdeli na manjše dobitke n. pr. po 1000 do 10.000 din, največji znesek pa naj bi bil 300.000 din, poleg tega pa še 5 premij po din 100.000.— Kupci sreče smo mnenja, da je bolje, če zadene več igralcev loterije več manjših dobitkov, kakor eden sam ali pa dva, ogromno vsoto milijon din ali pa nekaj sto tisoč dinarjev. Sem stalni igralec loterije in sem prav vesel, če zadenejo n. pr. na dve sreči nekaj stotakov. Poleg tega je največ kupcev sreče delavcev in uslužbencev, ker vsak vpa na kakšen dobiček. Uprava loterije naj to razmisli, ostali igralci loterije pa naj povečajo svoje mnenje.

Takih inkasantov in poslovodij ne potrebujemo

Stanko Prešern, poslovodja KZ Prihova, si je kot inkasant za uporabljeno električno energijo pri Elektro-obratu Celje prisvojil na teritoriju tega obrata v letu 1949 preko 35.000 dinarjev pobranega denarja. Kot poslovodja v navedeni drugi pa si je od meseca febr. 1952 do avgusta 1952 prisvojil alkoholne pijače, cigarete in gotovino v približnem znesku 40.000 din, poleg tega pa je tudi slabo opravljal zaupani mu posel, zaradi česar je nastal primanjkljaj v znesku preko 90.000 din. Dne 5. VIII. 1952 je položil gorečo svečo na z raznimi predmeti naloženo polico poslovalnice, zaradi česar so se vneli ter je nastal požar v trgovini, ki je povzročil cca 54.000 dinarjev škode. Obtoženec je za svoje početje pred kratkim sprejel na okrožnem sodišču v Mariboru zaslužno plačilo v obliki strogega zapora 4 leta in 6 mesecev, pri čemer mora plačati Elektro-obratu v Celju odškodnino v znesku 35.170 din, KZ Prihova pa 94.764 din.

Planinski dom v Logarski dolini. V ozadju Ojstrica, Skarje in Planjava



ČUDNI POJAVI V OBCINSKI MENZI NA ŠKOFJICI

Na teritoriju občine Škofljica je precej razvita industrija, v kateri so zaposleni delavci iz občine, okolških vasi in od drugod. Vsi samci in tudi tisti, ki so po službeni potrebi v Škofljici, se branijo v občinski menzi. V soboto 20. junija so presenetili abonentne listke na mizah s naslednjimi vsebino: »Na znanje abonentov! Našim abonentom sporočamo, da smo zaradi tržnih cen primorani uvesti neke spremembe v delitvi hrane in to: zajtrk ostane nespremenjen tako v ceni kakor tudi glede serviranja. Cena za kosilo se povisa od 65 din na 80 din. Pripomnimo da se bomo potrudili dati dobro izdatno hrano, v kolikor bodo kupne možnosti nabave živil do dopuščale. Večerja je s primorani, zaradi majhnega odjema od strani abonentov, ukinitv. V so smo primorani zaradi zmanjšanja otežja iz vsakih večerjih večer

Anton Cimerman Ljubljana, Kopalniška ul.



Anton Krautberger žel, industrijska šola, Maribor

Anton Krautberger žel, industrijska šola, Maribor. Vsi samci in tudi tisti, ki so po službeni potrebi v Škofljici, se branijo v občinski menzi. V soboto 20. junija so presenetili abonentne listke na mizah s naslednjimi vsebino: »Na znanje abonentov! Našim abonentom sporočamo, da smo zaradi tržnih cen primorani uvesti neke spremembe v delitvi hrane in to: zajtrk ostane nespremenjen tako v ceni kakor tudi glede serviranja. Cena za kosilo se povisa od 65 din na 80 din. Pripomnimo da se bomo potrudili dati dobro izdatno hrano, v kolikor bodo kupne možnosti nabave živil do dopuščale. Večerja je s primorani, zaradi majhnega odjema od strani abonentov, ukinitv. V so smo primorani zaradi zmanjšanja otežja iz vsakih večerjih večer

ŠPORT

ATLETSKI TROBOJ V ATENAH

Jugoslavija pred Grčijo in Turčijo

V ponedeljek zvečer je bil v Atenah končan atletski troboj med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Na predvidi je bilo prvi dan 4000, naslednji dan pa 50.000 gledalcev, med njimi tudi grški kralj Pavel in kraljica ter jugoslovanski in turški poslanci v Atenah.

Še nekaj o uspehih naših košarkarjev na Dunaju

Klub smo že poročali, da je bil v Atenah končan atletski troboj med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Na predvidi je bilo prvi dan 4000, naslednji dan pa 50.000 gledalcev, med njimi tudi grški kralj Pavel in kraljica ter jugoslovanski in turški poslanci v Atenah.

KDO PA SO TI MLADI FANTJE...

Pred začetkom tekme smo vedeli, da so pred nekaj dnevi privedeni v Dunajski premoški reprezentantov. Vsega pa naša igralec polščala nervoza, kar so domači koristili in v 8. minuti vodili s košen razlike, toda klub temu je bil počas 34:22 za Ljubljano. Po odmoru je Ljubljana povsem »prepravila« igrače s svojimi izredno hitrimi akcijami, kratkimi in dolgiimi pasovi, tako da so se Avstriji nazadnje je prepričali, da je vsako njihovo prizadevanje za zmago brezuspešno. Tekma se je končala 77:42 za Ljubljano. Vsi funkcionarji kluba in ostali košarkarski strokovnjaki so priznali prmošč Ljubljanočevov, pri čemer so se pohvalno izražali o zredni hitrosti visokem tehničnem znanju, kakor tudi realizatorski sposobnosti celotnega moštva.

Amaterska boksarska reprezentanca Evrope je na povratku iz ZDA premagala reprezentanco Irske 7:1.

nosili več prvih mest. Rezultati: 400 m zbrinke: 1. Zmirnik (G) 54,2, 2. Čirčič (J) 55,6; 200 m: 1. Petrakis (G) 2,6, 2. Jovančić (J) 2,7, 3. Pečelj (J) 2,7; maratoni: 1. Škrinjar (J) 3:09:42, 2. Eruram (T) 3:13:40; 3000 m zayake: 1. Sege (T) 9:17,7, 2. Smitof (oba J) 9:27,9; 800 m: 1. Kočak (T) 1:53,1, 2. Tevastas (G) 1:54,4, 3. Hočvar (J) 1:55,6; kople: 1. Danubič 61,98; 2. Stanković (oba J) 58,27, 3. Pa-pageorgium (G) 57,18; skok s palico: 1. Evtshaidis (G) 4,10, 2. Ra-banist (G) 4,10, 3. Mliakov (J) 3,90;

Še nekaj o uspehih naših košarkarjev na Dunaju

gom, kjer je nastopilo 5 reprezentantov (Poljanski, Binder, Haski, Dopps in Karali), za smo bili prepričani, da bo borba za zmago spet težka. Tudi v 7. minuti se je naš igralec polščala nervoza, kar so domači koristili in v 8. minuti vodili s košen razlike, toda klub temu je bil počas 34:22 za Ljubljano. Po odmoru je Ljubljana povsem »prepravila« igrače s svojimi izredno hitrimi akcijami, kratkimi in dolgiimi pasovi, tako da so se Avstriji nazadnje je prepričali, da je vsako njihovo prizadevanje za zmago brezuspešno. Tekma se je končala 77:42 za Ljubljano. Vsi funkcionarji kluba in ostali košarkarski strokovnjaki so priznali prmošč Ljubljanočevov, pri čemer so se pohvalno izražali o zredni hitrosti visokem tehničnem znanju, kakor tudi realizatorski sposobnosti celotnega moštva.

Angliški atlet Haniker je pretekel 1 miljo v času 4:02,0. Kar je tretji najboljši rezultat na svetovni Svetovni rekord v tej disciplini je 4:01,4 (Sved Hög).

V okviru vzhodne zvezne košarkarske lige je BSK premagala Proleterija iz Zrenjanina 70:55 (30:25). Črna zvezda pa Parizana 69:59 (30:25).

Češer so se pohvalno izražali o zredni hitrosti visokem tehničnem znanju, kakor tudi realizatorski sposobnosti celotnega moštva. Zanimivo je pripomniti še to, da je dunajski časopis »Wiener Kurier« imel naše moštvo za prvaka Hrvaške. Zakaj se je ta spomniti.

Odred: München 1860 0:0 (0:0)

Česar gledalci preteklo nedeljo niso videli na tekmi z Borom, so na večerajšnji mednarodni tekmi z zahodnonemškimi klubom München 1860 prav gotovo prišli na svoj račun. V večerajši tekmi, zlasti v prvem polčasu, je bila polna hitrih obojestranskih in duhovitih kombinacijskih potez, toda žal, mreže se nista tesili. Zanimivo je pripomniti, da so bili Ljubljanočevi v prvih 45 minut skoraj v absolutni tehniki in terenski prmošč in so čestokrat oblegali nemško vrata, toda zora ni hotela v mrežo. Dozorca temu je tudi ta ugotovitev, da vratar Arsic v tem delu igre ni imel skoraj nobenega dela, medtem ko je moral njegov sodred neprebrano posredovati. Da razpoložnost in razmerje med odredovcem in uspešno dal gola, gre v prvi vrsti zaslužiti.

Novi podatki iz popisa prebivalstva

Razmerje mestnega in kmečkega prebivalstva — Narodnostni sestav — Skoraj 25% nepismenih — Gospodarska aktivnost prebivalstva

Izmed 16.927.275 prebivalcev, kolikor jih je bilo letos 31. marca v Jugoslaviji, je 71% kmečkega in 29% mestnega prebivalstva. Po svojem sestavu je Jugoslavija še vedno v vrsti pretežno agrarnih držav kljub povečani industrializaciji in večjem dotoku prebivalstva iz vasi v mesta. Med posameznimi republikami ima največ mestnega prebivalstva Hrvaška, 36%, najmanj pa Crna gora, 20%. To data podatki o poklicih dajejo drugo sliko. Samo 64,2% delovnih ljudi se bavi s kmetijstvom (v vseh se ta odstotek dviga do 81,7% v mestih pa je 21,2%). V industriji in rudnikih je zaposlenih 17,8% ljudi, v upravnih in gospodarski administraciji 5,3%, v skupni »Usluge in zaščita« (obramba, milica, gasilci in podobne usluge) 4,3%, v znanstveno-tehničnih poklicih 3,6%, v trgovini 2% in v prometu 1,9% vseh prebivalcev, ki na kateri koli način sodelujejo v proizvodnji sploh.

Nacionalni sestav prebivalstva kaže gotove razlike v prirajavi s sliko, ki jo je dal popis l. 1948. Srbov je 42% vsega prebivalstva, Hrvatov 23,2%, Slovencev 8,9%, Makedoncev 3,7%, Črnogorcev 3%, ostalih narodnosti 13,4%, nacionalno nepredeljenih pa 5,8%. Največja razlika je bila zabeležena pri Makedoncih, in jih je bil l. 1948 5,1% vsega prebivalstva. Statistični strokovnjaki pa pripominjajo, da bodo šele končni rezultati pokazali, ali del Makedoncev podal drugje, ali izjave o narodnosti ali pa je posledica nezadostnega znanja računata. Ta omejitve velja pravsem za podatke iz Makedoniji in Crne gore.



— Da vidiš, kako sem zdresiral svojo ženo: kosilo in večerjo servira do minute natančno, če pa pridem domov prepozno, mi ne da ničesar!

STROJNEGA INŽENIRJA ALI TEHNIKA-KONSTRUKTORJA

z daljšo prakso sprejemamo. Ponudbe na Geološki zavod LRS, poštni predal 139

POSVEČENA ZEMLJA

Ko je Moliera umrl, ga nadškof ni pustil pokopati v poročni nišni celici, da je umrl brez poslednjega zakramenta. Tedaj je vprašal Ludvika XIII. nadškofa, kako globoko se je posvečena zemlja. »Stiri čevlji« je odvrnil nadškof. »Pokopajte torej Moliera šest čevljev globoko!«

VRTNO MREZO prodam. »Gospodarska« cesta 4/1, levo. 10895-4
PROJAM: krasno kuhinjsko opremo, najnovejši model, in bene motor, stabilni 3KS, 3000 obratov. Gluhak, Brezovica 142. 10891-4
BLAGAJNO ali jekleno omaro, manjšo, kupi takoj trgovsko podjetje Preskrba Domžale. 10844-5
ZA ENO LETO iščem opremljeno SOBO. Ponudbe pod »Absolvent« TVS na ogl. odd. 10718-9
IZJUBLJENA ROČNA TORBICA. Najditeja prostim, naj je vrste: Rakušek, Brezovska 28. 10918-10
24 junija IZJUBLJENA DENARNICA z dokumenti v vložku iz Ljubljane do Kranja. Postnega najditeja naprosim, naj je vrste na naslov v dokumentih proti nagradi. 10742-10

maloglasli

BRIVSKA POMOČNIKA sprejemam s 15. julijem. Podpečevski Ljubljana, Polje 174. 10901-1
PROJALCE LISTA za Ljubljano sprejemam takoj. Delo od 11. do 15. ure. Zasluzek dober. Naslov v ogl. oddelku. 10892-4
SAMOSTOJNE KLJUČAVNICARJE, večje število, sprejemam takoj. Stanovanje in hrana preskrbljena! Kovinska industrija Igr Ljubljana. 10860-1
HISMO POMOČNICO z znanjem kajhanja sprejemam. Vprašati: Lapajne, Resljeva 7, od 2-4. 10911-1
KVALIFICIRANE ZIDARJE in tekače, večje število, sprejemam takoj. Splošno gradbeno podjetje Radoljica, Zasluzek po tarifnem pravilniku. Javite se osebno na upravn. podjetje. 10883-1
DVA GRADBENA TEHNIKA s prakso sprejemam za Ljubljano. Plačlini pogoj vgraditi. Ponudbe pod »Stalno zaposlitev na ogl. odd. 10848-1
KUZRO DOBI TEKSTILNI TEHNIK kemik (apreter), lahko tudi zaševnik. Ponudbe v glasni oddelku pod »Ljubljana«. 10917-1
KVALIFIKACIJSOFER, mlajši, vsojastni prost, dobi takojšnjo zaposlitev. »Pletenina«, Ljubljana — Zaloška cesta 14. 10929-1
SAX MOTONK prodam ali zamenjam za foto aparat. Kupim pa dva teledolarja 20. Šunc Jurij, Carakova 10. 10932-4
FRIZERSKI SALON v Ljubljani prodam. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Dobročnost«. 10925-4
MOTORNE PŁASČE, 125/19 in 150/19 prodam. Sienec, Ljubljana — Opekarska cesta 51. 10821-4
ZA SOBICO ali sostanovnik pomagamo in plačam posteno v. Šari trg 1/1, levo. 10928-9
UGLEDNI NOVINAR, ki želi prestopiti v tujino, potrebuje vrhuno opremljeno SOBO, po možnosti s telefonom. Poudite šifri »Najemnina ni vprašanje na oglašni oddelku«. 10927-9
VISOKO NAGRADO DAM najdite! Iju zlate zapustnice, ki sem jo izgubila 27. junija v Copovi ulici. Naslov v ogl. odd. 10923-10
TRGOVSKI POMOČNIK, veziran v vseh strokah trgovine in odkupa, starija moč z dolgoletno prakso. Želi mesto kot poslovodja ali upravnika. Ponudbe pod »Sigurne uspehe na podružnico« Slov. poročevalca »Maribor«. 10943-1
VEČ KVALIFICIRANIH MIZARJEV in navadnih delavcev zaposli takoj Stavbeno mizarstvo, Ljubljana — Slomškova 16. 10938-1
GOSPODINSKO POMOČNICO, ljubiteljski otrok, iščem. Naslov v oglašni oddelku. 10930-9
SIVILJA gre šivat na dom. Ponudbe na oglašni oddelku pod »Dobra šivilja«. 10937-2
SLASČICARSKEGA VAJENCA takoj sprejemam. Gosposvska 7. VAJENEC ZA TRGOVINO z mesnim blagom sprejme takoj trgovsko podjetje »Preskrba Domžale«. Pozor: 4 razredi srednje šole. V ELEKTRO MOTOR Siemens 750 Ks prodam. Rovteta agencija, zastopstvo Skočjan na Dolenjskem. 4
MOTORNO KOLO DKW-NZ 350 ccm prodam ali zamenjam za 500 ccm. Naslov: Hovar, Ljubljana, Celovška cesta 10934-4
ELEKTROMOTORJI 220 V 65 W 2000 obratov in 30 W 8000 obratov, prodam. Ponudbe pod »10.000« na oglašni oddelku. 10940-4

Prodajalce lista

ZA LJUBLJANO SPREJMEMO TAKOJ. Delo od 11. do 15. ure. — Zasluzek dober. Naslov v oglašnem oddelku

MARIBOR VAS ZABI NA 10. JUBILEJNI MARIBORSKI TEDEN

od 4. do 19. julija 1953

Reprezentirajo vsa večja industrijska podjetja iz cele države

25% POPUST NA ZELEZNICI

NOVO USTANOVljENO PODJETJE

TOVARNA MESNIH IZDELKOV

LJUBLJANA — Mesarska 1
nudi dnevno sveže meso in mesne izdelke vseh vrst v vseh naših poslovalnicah
Vsako količino dostavimo kupcu na dom

KULTURNI RAZGLEDI

Simfonični koncert Slovenske filharmonije

Dirigent Jakob Cipci, solist Albert Dermelj

Godalna suita L. M. Skerjanca iz l. 1940 je tudi ena od tistih skladb, ki so Slovincem pridobile sloves, da hodimo izhujena pota eklekticizma, in na katere se je nanašal moj članek in tudi načelni članek A. Dobroniča. Za razgledane glasbenika, ki pozna literaturo, je tu težko kaj novega, od prve teme, ki je v bistvu presto tema 3. stavka II. Brahmsove simfonije, tako da sta tudi obe varijaciji (št. II in III) delani po istem vzorcu. Tudi IV. točka ima ritmično in melodično znan motiv (Poppy), medtem ko je Andante najbolj originalen stavek v melodiji in spominja na one skladbe, kjer je Skerjanec najbolj samosvoj, številki VI. je botrovala Pimenova scena iz Borisa Godunova, dober je spet Lento (VII.), zadnji stavek je pa kot po navadi pri Skerjancu najbolj medel. Poudarjam, da to ni samo problem L. M. Skerjanca, ta eklekticizem, ki se nam Slovincem, ki živimo na križišču narodov, vpiji v kri in proti kateremu se ni doslej dvignil še noben glas. A naj nam bo ta primer pri nas priznane in cenjene skladbe, ki dobi tudi pri publikii nedeljno odobravanje, znamenje, da je skrajni čas, da začno tudi mojstri kontrolirati svojo invencijo. Izvrstno odtehtana izvedba, katero so mottle samo intonacijske pomanjkljivosti violini v zadnjem stavku, je dala skladbi zelo pregnanten izraz in ji pripomogla pri poslušalcih do dobrega uspeha. Hačaturjanov koncert za violino in orkester, ki smo ga pred petimi leti slišali od istega solista, je zasajen v mladostna dela Stravinskiga, instrumentalno pa spominja po svoji tutti barvi na Skrijabina (Poeme d'extase), le da je zelo očitna uporaba orientalne melodične v vseh lirskih motivih, kar daje vsem Hačaturjanovim skladbam svojsten kolorit in ga diferencira med drugimi sovjetskimi skladatelji. Ali Dermelj je s svojim voluminoznim in lepim tonom odlično izoblikoval prav posebno kantileno, a tudi motorični, na naša kola spominjajoči odstavki prvega stavka so bili mestoma naravnost ekstatični. Opojna kantilena druga stavka je umetniško izredno uspeša. Stavek moti zelo cenjena in monotona spremljava vsega začetnega dela, medtem ko je srednji del spet zelo originalen. S temperamentom odigrani zadnji, na špansko folkloro spominjajoči, a gotovo na Hačaturjanovo domovino navezani rondo, je spet pokazal visoko virtuozno stopnjo Alja Dermelja, pri katerem manjka samo še bolj koncentrirana pozornost glede intencije najbolj izpostavljenega registra, da bi bil res perfekten. Na ravno lahki in vedno prozorni orkestralni part je kar zahtevna naloga za dirigenta. Zanesljiva roka Jakova Cipcija je orkester dobro predredila solistu, v solo orkestrskih oddelkih so se pa z umetniško podanosti soli odlikovali prof. Malič (rog), prof. Gunzek (klarinet) in prof. Zemva (fagot). Soigra je bila v prvih dveh stavih popolna, v zadnjem, izredno živem in virtuoznem stavku pa so bile sem pa tja majhne diference s solistom, ki je vzel zelo nagel tempo. Redko izvajana Borodinova »Prva simfonija« je v prvem stavku tako zelo različna od njegovih poznejših del, da bi nekega ne prepoznal za njegovo, tako zelo je orientirana na zahod. Samo druga tema in začetek spominjajo na tematično »Gorja«, izpeljava je pa čisto akademska, ravno tako vedne prehodne skupine. Briozni Cipčijev tempo je povezal te tuje prvine v kolikor mogoče zlito celoto, tudi v detajlih perfektno reproducirano. Tudi začetek scherza je še zapadnjaški, trio pa je pravi, ruski Borodin, ravno tako kot naslednji, najboljši stavek simfonije. Orkester je oba stavka izvajal z mnogo občutka za lepo kantileno. Zadnji stavek je samo v sinkopirani drugi temi tipično Borodinovski, medtem ko so ostali deli v tesni povezavi s Schumannom in Schubertom, dasi jim ni odrekli tudi ruske note, saj je ravno prva tema silena začetka Seherzade (Rimski-Korjakov). Lahki stavek je izdelal dirigent Jakob Cipci z mnogimi dinamičnimi finesami, v zelo ostrem tempu, v katerem mu je virtuozno sledil dobro razpoloženi orkester. Dr. Danilo Svara



Po dohjeni igri kamniških odbojkarjev z Gregorčičem, ki je v nedeljo prišel v Kamnik (igra se je končala torej 3:0 p. f. v korist Kamnika ter po presenetljivi zmagi SD Prešerna Radoljica nad doslej vedočo Ilirijo) so Kamničani osvojili prvo mesto v zahodni skupini z 12 točkami pred Ilirijo.

Kompozicijski večer srednje glasbene šole

Tudi izvedba na našem večeru je dokazala, da ima marsikatera skladba koncertno zrelost in s tem svoj pomen v slovenskem glasbenem ustvarjanju. Posebno razveseljuje je to, da so posegli skladatelji, ki jih tako res že lahko imenujemo, precej intenzivno v zbornsko skladanje. Ravno v predzadnjem zvezku »Naših zborov« smo čitali — deloma upravičen — Pahorjev očeček, da naši skladatelji spričo bogate tovrstne preteklosti zanemarjajo zbornsko kompozicijo. Čeže, da se sedaj smemo nadejati lepše bodočnosti, če se bodo ti dobri začetki primerno razvijali. Seveda je na drugi strani ravno zbornski stavek tisti, kjer se znanje harmonije, deloma tudi kontrapanže, najlepše in najlažje prikaže, saj je vsa struk-

življensko delo. Njihove dobre strani je treba poukrajiti brez pridržka. Toda taka sveža mladost naj bi nam dala tudi nekaj zagona, nekaj radosti, ne samo tožba, vzdihov in grekobe. Brez dvoma — tudi tega je dovolj v mladih ljudeh. Toda če se sedaj ne bodo skušali dvigniti nad taka razpoloženja, in sicer po vzorih največjih mojstrov glasbene umetnosti — kdaj pa se bodo? V zvezi s tem naj omenimo tudi njihovo slogovno usmerjenost. Ravno zato, ker njihovo delo presega okvir šole, ker je v nekem oziru delo svobodno, bi bil kompozicijski prijem lahko naprednejši. Cast njihovi solidnosti. Ta je neobhodno potrebna, je osnova in pogoj za nadaljnje delo. To je tudi očitna za sluga temeljite šole, metode njihovega učitelja, ki mu je treba izreči vse priznanje. Način posameznika pa se ne da priučiti, ker je dan po naravni dispoziciji. Da se ga usmerjati in to naj bi bila glavna naloga njihovega bodočega študija z najsodobnejšimi vzori današnjih velikih mojstrov. Izvajalci, oba pevca-solista, izvrstni Filharmonični zbor z dirigentom Hancem, instrumentalni solisti Grafenauer, Klöpčič, Požar in Markovič s pianisti prof. Sivcem, Bernetičev in Fajdigo so deloma zelo težke naloge (n. pr. klavirski partii v komornih skladbah) poživljeno in zanesljivo opravili. Marijan Lipovšek

temi tipično Borodinovski, medtem ko so ostali deli v tesni povezavi s Schumannom in Schubertom, dasi jim ni odrekli tudi ruske note, saj je ravno prva tema silena začetka Seherzade (Rimski-Korjakov). Lahki stavek je izdelal dirigent Jakob Cipci z mnogimi dinamičnimi finesami, v zelo ostrem tempu, v katerem mu je virtuozno sledil dobro razpoloženi orkester. Dr. Danilo Svara

